

**ÜLEVAADE
EESTI OSALEMISEST EUROOPA LIIDU
KOHTU JA EFTA KOHTU MENETLUSTES,**

**EESTI VASTU ALGATATUD
RIKKUMISMENETLUSTEST
JA
PROJEKTI "EU PILOT" PÄRINGUTEST
AASTAL 2014**

**Välisministeerium
Juriidiline osakond
Euroopa Liidu õiguse büroo
2015**

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. OSA.....	6
I. OTSESED KOHTUASJAD.....	6
1. Kohtuasjad, kus Eesti on hageja.....	6
2. Kohtuasjad, kus Eesti on kostja (4).....	7
3. Kohtuasjad, kus Eesti on ühe poole toetuseks menetlusse astunud	9
II. EELOTSUSEMENETLUS	10
1. Sissejuhatus	10
2. Eelotsusemenetlused, mille on algatanud Eesti kohtud	11
3. Eelotsusemenetlused, mille on algatanud teiste liikmesriikide kohtud.....	14
III. ARVAMUSED.....	24
IV. EFTA KOHUS	26
V. STATISTIKA.....	26
2. OSA.....	30
ÜLEVAADE EESTI VASTU ALGATATUD RIKKUMISMENETLUSTEST.....	30
I. ÜLDINE INFORMATSIOON RIKKUMISMENETLUSE KOHTA	30
1. Eesti vastu algatatud rikkumismenetlused: üldine statistika	30
2. Rikkumiste laad ja põhilised valdkonnad.....	32
II. RIKKUMISMENETLUSED AASTAL 2014	32
1. Direktiivide mitteõigeaegne ülevõtmine	33
2. Sisulised rikkumismenetlused	38
3. OSA.....	43
ÜLEVAADE EESTILE PROJEKTI „EU PILOT“ RAAMES ESITATUD PÄRINGUTEST	43
I. SISSEJUHATUS	43
II. „EU PILOTI“ PÄRINGUD AASTAL 2014	43
1. Aastal 2014 pooleliolevad „EU Piloti“ päringud	45
2. Aastal 2014 tagasi lükatud „EU Piloti“ päringud.....	46

SISSEJUHATUS

Käesolev ülevaade käsitleb Eesti seisukohtade kaitsmist Euroopa Liidu Kohtus ja EFTA kohtus (Euroopa Majanduspiirkonna kohus), Euroopa Komisjoni algatatud rikkumismenetlustes ning projekti "EU Pilot" päringutest ajavahemikul 01.01.2014 kuni 31.12.2014.

Eesti seisukohtade kaitsmine Euroopa Liidu Kohtus

2014. aastal algatas Euroopa Komisjon ühe otsese kohtuasja Eesti vastu ning Eesti esitas hagi Euroopa Komisjoni otsuse tühistamiseks. Koos varasematest aastatest jätkuva menetlusega on Eestil pooleri kolm kohtuasja, kus Eesti on kostja või hageja rollis. Samuti otsustas Eesti astuda ühes otseses kohtuasjas ühe poole nõuete toetuseks menetlusse.

Aastal 2014 pidas Eesti vajalikuks esitada seisukoht 7 eelotsuseasjas. Lisaks esitas Eesti seisukoha ühes Euroopa Kohtule saadetud arvamuse taotluse asjas. Seisukohad esitas Eesti erinevatel teemadel: notariaalsed tehingud, juhilubade uuendamine, töölepingu kollektiivne ülesütlemine, bitcoin.

Euroopa Liidu Kohtu üldist tegevust ja arengut puudutavatest teemadest väärib veel märkimist üldkohtu reform, üldkohtu kodukorra muutmine, Eesti kohtuniku kandidaadi nimetamine Euroopa Kohtusse ning Eesti riigiametnike visiit Euroopa Kohtusse.

2014. aasta jooksul tegeles EL nõukogu EL kohtu töögrupp intensiivselt 2 teemaga – üldkohtu reformiga ning üldkohtu kodukorra muutmisega. Kokku toimus selle aasta jooksul 20 kohtu töögrupi kohtumist, Coreperi või Coreperi lõuna formaadis kohtumist, kus arutati nimetatud 2 teemat. Vaatamata esialgsele mitte väga optimistlikule eduprognosile saavutati poliitiline kokkulepe mõlema teema osas 11.12.14 Coreperi kohtumise raames.

Lepiti kokku, et aastaks 2019 suurendatakse kolmes etapis üldkohtu kohtunike arvu 56-ni, st igast liikmesriigist on üldkohtus pärast 3. etappi lõpule viimist 2 kohtunikku. Reform läheb maksma ca 14 milj eurot aastas.

I 2015 aasta septembris (kohtu tööaasta algus) lisanduvad üldkohtusse 12 lisakohtunikku

II 2016 aasta septembris integreeritakse avaliku teenistuse kohus üldkohtuga (7 kohtunikku) ja avaliku teenistusega seotud vaidlused

III 2019 a septembris lisanduvad üldkohtusse 9 lisakohtunikku.

Üldkohtu kodukorra muudatuste eesmärk on eelkõige konsolideerida ja jätkata jõupingutusi, et säilitada üldkohtu suutlikkus lahendada kohtuasjad mõistliku aja jooksul ja kooskõlas õiglase kohtumenetluse ning võistleva menetluse nõuetega. Lisaks sooviti ka tagada Euroopa Liidu kohtutesse esitatud kohtuasju reguleerivate menetlusnormide homogeensus, arvestades samas üldkohtu selliste hagimenetluste eripära, milles osalevad ühelt poolt füüsiline või juriidiline isik või liikmesriik ja teiselt poolt liidu institutsioon. Üldkohtu kodukorra eelnõusse on lisatud ka täiesti uued sätted, mis reguleerivad salastatud teavet sisaldavate dokumentide ja tõendite esitamist ja kasutamist üldkohtu menetluses.

Mõlema teema arutamine jätkub ka 2015. aastal.

2014. aastal korraldas Välisministeerium avaliku konkursi Euroopa Kohtu kohtuniku kandidaadi leidmiseks. Euroopa Kohtu kohtuniku kandidaadi esitab Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks vastavalt välissuhtlemisseaduse § 9 lõikele 9 välisminister kooskõlastatult justiitsministriga ja kuulates ära Riigikohtu esimehe, õiguskantsleri ja riigisekretäri arvamuse. Nimetatud komisjon otsustas üksmeelselt toetada Küllike Jürimäe kandidatuuri Euroopa Kohtu kohtuniku kohale. Komisjoni otsust arvestades esitas välisminister Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks Euroopa Kohtu kohtuniku kandidaadi Küllike Jürimäe. Valitsus kinnitas kohtuniku kandidaadi 13. novembril 2014.

Koostöös Euroopa Liidu Kohtu visiitide osakonnaga korraldas Välisministeeriumi Euroopa Liidu õiguse büroo 24.-25. novembril 2014 Eesti riigiametnike visiidi Euroopa Liidu Kohtusse. Selle käigus tutvuti kohtu kui institutsiooniga, toimusid mitmed kohtumised kohtunike, kohtujuristi ja teiste kohtu töötajatega.

2014. aastal esitas Eesti ühel korral ka seisukoha EFTA kohtusse jõudnud arvamuse andmise asjas (sarnaneb menetluse poolest Euroopa Kohtu eelotsusemenetlusele).

Rikkumismenetlused

Euroopa Komisjon algatas 2014. a jooksul Eesti suhtes kokku 15 rikkumismenetlust (2013. a jooksul 16 rikkumismenetlust).

2014. aasta jooksul on oluliselt vähenenud Eesti suhtes pooleliolevate rikkumismenetluste arv. 31.12.2014 seisuga oli Eesti suhtes pooleli 16 rikkumismenetlust (2013. aasta lõpul oli pooleli 25 rikkumismenetlust ning 2012. aasta lõpul 24), millest 7 on seotud direktiivide ülevõtmise hilinemisega (eelmisel aastal samal ajal oli pooleli 14 direktiivide ülevõtmise hilinemisega seotud rikkumismenetlust).

Võrreldes eelneva aastaga on mõnevõrra kasvanud nende rikkumismenetluste arv, milles komisjon heidab Eestile ette sisulisi rikkumisi EL õiguse ülevõtmisel või rakendamisel (kui 2013. aasta lõpul oli neid 5, siis nüüd on 9).

Kõikide direktiivide ülevõtmise hilinemiste puhul tuleb silmas pidada Lissaboni lepinguga ettenähtud varasemate trahvide võimalust, kui need kohtusse jõuavad. Praegu on Eestis kohtus kaks sellist menetlust, ehkki nende mõlema puhul on Eesti vaidlustanud komisjoni õiguse konkreetsetel asjaoludel trahve määrata. Et vältida trahvide määramist, on oluline käsitleda direktiivide ülevõtmist jätkuvalt prioriteedina. Lisaks on praegustest kogemustest näha, et komisjon analüüsib asjades, kus kord on ülevõtmine juba hilinenud, ülevõtmismeetmeid väga hoolikalt, enne kui ta sellise rikkumismenetluse lõpetab. On võimalik, et kui komisjon sellisel juhul tuvastab direktiivi ülevõtmisel puudujääke, pöördub ta siiski kohtu poole varaste trahvide määramise nõudega. Seetõttu on tähtis, et direktiivid oleksid üle võetud nii aegsasti kui ka sisuliselt täielikult.

Ülevaade koosneb kolmest osast. Esimeses osas käsitletakse Euroopa Liidu Kohtu kohtuasju, milles Eesti on aastal 2014 osalenud. Teises osas kajastatakse rikkumismenetlusi, mis on selle aja jooksul Eesti suhtes algatatud või milles on selle aasta jooksul muudatused toimunud. Kolmandas osas antakse ülevaade projekti "EU Pilot" päringutest, mis on Eestile esitatud või esitati 2014. aastal.

Ülevaate on koostanud Välisministeeriumi Euroopa Liidu Kohtu büroo direktor ja Eesti esindaja Euroopa Liidu Kohtus Kristi Kraavi-Käerdi (tel 637 7441), samuti büroo juristid Kati

Roostar (tel 637 7411) ja Edit Kubinyi (tel 637 7434) ning statistilise osa on koostanud sama büroo spetsialist Katre Jaakson (tel 637 7436).

1. OSA

EESTI OSALEMINE EUROOPA LIIDU KOHTU MENETLUSTES

Euroopa Liidu (edaspidi *EL* või *liit*) liikmesriik saab Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi *ELK*) menetlustes osaleda hageja, kostja või ühe poole nõuete toetuseks menetlusse astujana kas Üldkohtus või Euroopa Kohtus (edaspidi *EK*). Lisaks on liikmesriigil võimalus esitada seisukohad EK eelotsusemenetluses või arvamuse andmise menetluses.

Kokku jõuab EK-sse aastas üle 600 uue vaidluse. Suurema osa EK-sse jõudnud menetlustest moodustavad eelotsusetaotlused. Üldkohtus algatatakse aastas samuti üle 600 uue kohtuasja. Põhjalikuma ülevaate EK ja Üldkohtu tegevusest ning statistikast saab ELK aastaaruandest, mis on kättesaadav ELK kodulehel¹.

Aastal 2014 esitas Eesti ELK-sse ühe hagi ning komisjon algatas Eesti vastu ühe otsese kohtuasja (rikkumismenetlus), mis kustutati registrist pärast seda, kui komisjon hagit loobus. Lisaks astus Eesti 2014. aastal ühes kohtuasjas menetlusse ühe poole nõuete toetuseks ning menetlus jätkus kolmes kohtuasjas, kus Eesti oli varem menetlusse astunud.

Aastal 2014 tegi EK otsuse 20 eelotsuseasjas, milles Eesti oli oma seisukohad esitanud, ning ühe otsese hagi kohta kohtuasjas, kus Eesti oli menetlusse astunud. Eesti esitas 2014. aastal EK-le seisukohad seitsmes uues eelotsusemenetluses ja ühes arvamuseetaotluse menetluses.

Esimeses peatükis tutvustatakse Eesti osalemist nendes menetlustes, kus ELK on poolte vaidluse lahendajaks (otsesed kohtuasjad). Teises peatükis käsitletakse EK eelotsusemenetlusi, kus Eesti on pidanud vajalikuks esitada oma seisukoha. Kolmandas peatükis käsitletakse EK arvamuse andmise menetlusi, milles Eesti on seisukoha esitanud. Neljandas peatükis vaadeldakse EFTA kohtu menetlusi, milles Eesti on osalenud. Viiendas peatükis esitatakse kokkuvõtlik statistika.

Iga kohtuasja puhul on välja toodud vaidluse asjaolud, Eesti seisukoht ning menetluse seis (kirjalik menetlus, suuline istung, kohtuotsus või kohtujuristi ettepanek). Kohtuasjade puhul, mida on pikemalt kirjeldatud juba eelmiste aastate ülevaadetes, on asjaolusid käsitletud kokkuvõtlikumalt.

I. OTSESED KOHTUASJAD

1. Kohtuasjad, kus Eesti on hageja

1) Eesti vs. Euroopa Parlament ja nõukogu C-508/13 (finantsaruanded)

Eesti esitas hagi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL (ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta) teatud sätete või alternatiivina kogu direktiivi tühiseks tunnistamiseks. Hagi esitati Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 263 lõike 1 alusel direktiivi artikli 4 lõike 6 sõnade „ja avalikustamise nõue sisaldub siseriiklikes maksualastes õigusaktides rangelt üksnes maksude kogumise eesmärgil”, artikli 4 lõike 8 sõnade „siseriiklike maksualaste õigusaktide kohaselt nõutavat“ ja sõnade „millele on viidatud lõikes 6“, artikli 6 lõike 3 ja artikli 16 lõike 3 või alternatiivina direktiivi tervikuna tühiseks tunnistamiseks olulise menetlusnormi rikkumise ja aluslepingu või selle rakendusnormi rikkumise tõttu. Olulise menetlusnormi rikkumine seisnes direktiivi vastuvõtmisel ELTL artiklis 296 sätestatud

¹ Ülevaate koostamise ajaks ei olnud ELK oma 2014. aasta aruannet veel avalikustanud. Eelmiste aastate aastaaruanded on kättesaadaval: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/

põhjendamise kohustuse täitmata jätmises. Aluslepingu või selle rakendusnormi rikkumine seisnes proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtete rikkumises. Parlament ja nõukogu ei tunnista direktiivi vastuvõtmisel olulise menetlusnormi rikkumist ja aluslepingu või selle rakendusnormi rikkumist.

Menetluse seis: kirjalik menetlus on lõppenud. 23.06.2014 taotles Eesti suulist menetlust.

2) Eesti vs. Euroopa Komisjon T-555/14 (Euroopa Kalandusfond)

25.07.2014 esitas Eesti Üldkohtusse hagi Euroopa Komisjoni 14.05.2014 otsuse tühistamiseks. Euroopa Komisjon võttis 14.05.2014 vastu otsuse, millega peatas Euroopa Kalandusfondi (EKF) 2007.–2013. aasta programmi Eesti rakenduskava I prioriteedi meetmeid toetavad liidu vahemaksed 4% ulatuses. Komisjon otsustas vahemaksed peatada, sest Eesti esitatud kulud sisaldasid toetuskõlbmatuid summasid. Sellest järeldas komisjon, et Eesti juhtimis- ja kontrollsüsteemis esineb tõsiseid puudusi. Eesti ei nõustu sellega, kuidas komisjon tõlgendab määruse (EÜ) nr 1198/2006 artikli 25 lõiget 2. Eesti leiab, et komisjoni otsus tuleb tühistada määruse artikli 25 lõike 2 ja artikli 89 vale kohaldamise ning sama määruse artikli 88, hea halduse põhimõtte, õiguspärase ootuse põhimõtte ja õiguskindluse põhimõtte rikkumise alusel.

Menetluse seis: kirjalik menetlus.

2. Kohtuasjad, kus Eesti on kostja (4)

1) Komisjon vs. Eesti C-240/13

Euroopa Komisjoni (edaspidi *komisjon*) ELTL artikli 258 alusel algatatud rikkumismenetlus jõudis kohtu etappi. Komisjon heitis Eestile 03.05.2013 edastatud hagiavalduses ette elektrituru direktiivi (2009/72/EÜ) teatud sätete ülevõtmata jätmist. Hagi esitamise õigus tekib komisjonil pärast seda, kui Eesti ei ole põhjendatud arvamuses määratud tähtajaks rikkumist kõrvaldanud. Kuigi Eesti teavitas komisjoni direktiivi ülevõtvatest meetmetest 2012. aasta juunis enne põhjendatud arvamuses määratud tähtaega, väitis komisjon, et Eesti pole ikkagi kõiki direktiivi sätteid üle võtnud. Hagis nõudis komisjon kohtult ELTL artikli 260 lõike 3 alusel ka karistusmakse määramist. Karistusmakset saab kohus ELTL artikli 260 lõike 3 alusel liikmesriigile määrata, kui viimane ei ole täitnud kohustust teavitada direktiivi ülevõtvatest meetmetest.

Komisjoni etteheited olid tehnilist laadi ja ka komisjon ise tunnistas, et ülevõtmata sätted ei puuduta põhivaldkondade kõige olulisemaid reegleid. Eesti küll mõõnis direktiivi teatud sätete mittenõuetekohast ülevõtmist, kuid eelkõige leidis, et komisjoni hagi tuleks tunnistada vastuvõetamatuks. Esiteks leidis Eesti, et komisjon rikkus rikkumismenetluse protseduuri, kuna esitas oma sisulised väited alles hakis. Komisjonil on aga kohustus esitada liikmesriigile kõik etteheited juba rikkumismenetluse käigus, et liikmesriigil oleks võimalus puudused kõrvaldada. Käesoleval juhul hagile eelnenud ametlikus kirjas ja põhjendatud arvamuses komisjon hakis esitatud etteheiteid välja ei toonud. Teiseks leidis Eesti, et karistusmakse määramine ei olnud põhjendatud, kuna karistusmakset saab nõuda vaid juhul, kui liikmesriik ei ole direktiivi ülevõtvatest meetmetest komisjoni teavitanud. Käesoleval juhul olid Eesti hinnangul komisjoni etteheited aga sisulist laadi ning direktiivi ülevõtvatest meetmetest olime juba komisjoni teavitanud.

Menetluse seis: komisjon loobus hagist ja 18.08.2014 kustutati kohtuasi registrist.

2) Komisjon vs. Eesti C-241/13

Komisjoni ELTL artikli 258 alusel algatatud rikkumismenetlus jõudis kohtu etappi. Komisjon heitis Eestile 03.05.2013 edastatud hagiavalduses ette maagaasituru direktiivi (2009/73/EÜ) teatud sätete ülevõtmata jätmist. Hagi esitamise õigus tekib komisjonil pärast seda, kui Eesti ei ole põhjendatud arvamuses sätestatud tähtajaks rikkumist kõrvaldanud. Kuigi Eesti teavitas komisjoni direktiivi ülevõtvatest meetmetest 2012. aasta juunis, leidis komisjon, et Eesti ei olnud ikkagi kõiki direktiivi sätteid üle võtnud. Hagi nõudis komisjon kohtult ELTL artikli 260 lõike 3 alusel ka karistusmakse määramist. Karistusmakset saab kohus ELTL 260 lõike 3 alusel liikmesriigile määrata, kui viimane ei ole täitnud kohustust teavitada direktiivi ülevõtvatest meetmetest.

Komisjoni etteheited olid tehnilist laadi ja ka komisjon ise tunnistas, et ülevõtmata sätted ei puuduta põhivaldkondade kõige olulisemaid reegleid. Eesti küll möönis direktiivi teatud sätete mittenõuetekohast ülevõtmist, kuid eelkõige leidis, et komisjoni hagi tuleks tunnistada vastuvõetamatuks. Esiteks leidis Eesti, et komisjon rikkus rikkumismenetluse protseduuri, kuna esitas oma sisulised väited alles hagi. Komisjonil on aga kohustus esitada liikmesriigile kõik etteheited juba rikkumismenetluse käigus, et liikmesriigil oleks võimalus puudused kõrvaldada. Käesoleval juhul hagi eelnenud ametlikus kirjas ja põhjendatud arvamuses komisjon hagi esitatud etteheiteid välja ei toonud. Teiseks leidis Eesti, et karistusmakse määramine ei olnud põhjendatud, kuna karistusmakset saab nõuda vaid juhul, kui liikmesriik ei ole direktiivi ülevõtvatest meetmetest komisjoni teavitanud. Käesoleval juhul olid Eesti hinnangul komisjoni etteheited aga sisulist laadi ning direktiivi ülevõtvatest meetmetest olime juba komisjoni teavitanud.

Menetluse seis: komisjon loobus hagi ja 18.08.2014 kustutati kohtuasi registrist.

3) Komisjon vs. Eesti C-493/13

Komisjoni ELTL artikli 258 alusel algatatud rikkumismenetlus jõudis kohtu etappi. Komisjon heitis Eestile 18.09.2013 edastatud hagiavalduses ette direktiivi 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta) nõuete rikkumist. Komisjon leidis, et kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi puhul ei suudetud tagada reguleeriva funktsiooni tõhusat struktuurilist eraldatust elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvates ettevõtjates (AS-is Levira) omandi või kontrolliga seotud toimingutest, rikkus Eesti nimetatud direktiivi.

Vastuses kohtule tõi Eesti välja, et rikkumine on lõpetatud. Vabariigi Valitsuse 17.10.2013. aasta korraldusega nr 450 otsustati AS Levira aktsiate valitsemine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt Rahandusministeeriumile üle anda. Seega tagati reguleeriva funktsiooni tõhus struktuuriline eraldatus omandi või kontrolliga seotud toimingutest.

Menetluse seis: komisjon loobus hagi ja 04.04.2014 kustutati kohtuasi registrist.

4) Komisjon vs. Eesti C-206/14

Komisjoni ELTL artikli 258 alusel algatatud rikkumismenetlus jõudis kohtu etappi. Komisjon heitis Eestile 02.05.2014 esitatud hagiavalduses ette direktiivi 2003/4/EÜ (avalik juurdepääs keskkonnateabele) ülevõtmiseks vajalike õigusnormide vastuvõtmata jätmist või nende vastuvõtmisest teatamata jätmist.

Vastuses kohtule tõi Eesti välja, et rikkumine on lõpetatud. Direktiivi täielikuks ülevõtmiseks tehti muudatused keskkonnaseadustiku üldosa seaduses.

Menetluse seis: komisjon loobus hagist ja 17.10.2014 kustutati kohtuasi registrist.

3. Kohtuasjad, kus Eesti on ühe poole toetuseks menetlusse astunud

Kõigil EL liikmesriikidel on õigus astuda EK ja Üldkohtu menetlustesse. Sellisel juhul ei esita menetlusse astuja kohtule mitte iseseisvaid nõudeid, vaid väited ühe menetluspoole nõuete toetuseks. 2014. aastal osales Eesti neljas EK menetluses (C-405/13, C-406/13, C-302/14, C-61/12) ja ühes Üldkohtu menetluses (T-395/13).

1) Miettinen vs. nõukogu T-395/13 (juurdepääs dokumentidele)

Hagis palus Samuli Miettinen tühistada nõukogu 21.05.2013. aasta otsuse keelduda võimaldamast täielikku juurdepääsu dokumendile 12979/12 kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30.05.2001. aasta määrusega (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001 L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331).

Eesti esitas 08.11.2013 avalduse menetlusse astumiseks Samuli Miettineni nõuete toetuseks. Eesti esitas kirjalikud seisukohad kohtule 07.04.2014.

Menetluse seis: 22.10.2014 toimus kohtuistung.

2) Komisjon vs. Leedu C-61/12

Komisjon esitas rikkumismenetluse raames hagi Leedu vastu, sest Leedus kehtis keeld registreerida paremal asuva rooliga sõidukeid. Komisjon väitis, et Leedu rikkus sõidukite tüübikinnitust reguleerivaid direktiive 70/311/EMÜ ja 2007/46/EÜ ning ELTL artiklit 34, millega keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed.

Eesti esitas EK-le seisukoha, et piirangud, mille kohaselt rool võib paikneda vaid mootorsõiduki vasakul poolel, on õigustatud. Eestis kehtis samasugune õigusnorm nagu Leedus.

Menetluse seis: 20.03.2014 otsustas EK erinevalt Eesti seisukohast, et Leedu on rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad direktiividest 70/311/EMÜ ja 2007/46/EÜ ning ELTL artiklist 34.

3) Komisjon vs. Rumeenia C-405/13

Hagis palus komisjon kohtul tuvastada, et Rumeenia on jätnud vastu võtmata kõik vajalikud õigusnormid, et võtta täielikult üle direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrituru ühiseeskirju. Lisaks sellele palus komisjon kohtul tuvastada, et Rumeenia ei ole teavitanud kõikidest direktiivi ülevõtvatest meetmetest, ning määrata ELTL artikli 260 lõike 3 alusel karistusmaks 30 228,48 eurot päevas alates Euroopa Kohtu poolt kohtuotsuse kuulutamise päevast. Rumeenia väitis, et on ülevõtvatest meetmetest teatanud ja vaidlus on sisulist laadi.

Eesti astus Rumeenia toetuseks menetlusse, kuna pidas karistusmaks määrämist põhjendamatuks. Karistusmaks set saab nõuda vaid juhul, kui liikmesriik ei ole direktiivi

ülevõtvatest meetmetest komisjoni teavitanud. Selles asjas olid komisjoni etteheited aga sisulist laadi ning Rumeenia oli direktiivi ülevõtvatest meetmetest komisjoni juba teavitanud.

Menetluse seis: komisjon loobus hagist ja 17.10.2014 kustutati kohtuasi registrist.

4) Komisjon vs. Rumeenia C-406/13

Hagis palus Euroopa Komisjon tuvastada, et Rumeenia ei ole vastu võtnud kõiki vajalikke õigus- ja haldusnorme, et võtta nõuetekohaselt üle direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju. Lisaks sellele palus komisjon kohtul tuvastada, et Rumeenia ei ole teavitanud kõikidest direktiivi ülevõtvatest meetmetest, ning määrata ELTL artikli 260 lõike 3 alusel karistusmaks 30 228,48 eurot päevas alates Euroopa Kohtu poolt kohtuotsuse kuulutamise päevast. Rumeenia väitis, et on ülevõtvatest meetmetest teatanud ja vaidlus on sisulist laadi.

Eesti astus Rumeenia toetuseks menetluse, kuna pidas karistusmaks määrämist põhjendamatuks. Karistusmaks saab nõuda vaid juhul, kui liikmesriik ei ole direktiivi ülevõtvatest meetmetest komisjoni teavitanud. Selles asjas olid komisjoni etteheited aga sisulist laadi ning Rumeenia oli direktiivi ülevõtvatest meetmetest komisjoni juba teavitanud.

Menetluse seis: komisjon loobus hagist ja 11.11.2014 kustutati kohtuasi registrist.

5) Komisjon vs. Belgia C-302/14

Hagis palub Euroopa Komisjon tuvastada, et Belgia ei ole oma territooriumi teatud osade suhtes vastu võtnud direktiivi 2010/31/EL (hoonete energiatõhususe kohta) ülevõtmise sätteid. Lisaks palub Euroopa Komisjon määrata Belgiale ELTL artikli 260 lõike 3 alusel karistusmaks summas 42 178,50 eurot päevas. Kuigi komisjon väidab, et Belgia ei ole komisjoni direktiivi 2010/31/EL teatud sätete ülevõtmisest teavitanud, on Belgia sõnul vaidlus selles, kas nimetatud direktiivi kõik sätted on nõuetekohaselt üle võetud.

Eesti astus Belgia toetuseks menetluse, kuna leiab, et kui komisjoni etteheited puudutavad pigem direktiivi mittenõuetekohast ülevõtmist kui teavitamiskohustuse täitmata jätmist, siis ei ole asjakohane kohaldada karistusmaks ELTL artikli 260 lõike 3 alusel. Nimetatud lõike alusel saab karistusmaks määrata vaid siis, kui liikmesriik rikub teavitamiskohustust.

Menetluse seis: kirjalik menetlus, 30.12.2014 esitas Eesti kirjalikud märkused.

II. EELOTSUSEMENETLUS

1. Sissejuhatus

Eelotsusemenetluse eesmärk on tagada EL õiguse ühtne tõlgendamine EK ja riigisiseste kohtute koostöös. Selleks on liikmesriigi kohtul, juhul kui ta kahtleb EL õigusakti tõlgendamises või kehtivuses, õigus ja teatud juhtudel ka kohustus pöörduda tekkinud küsimustega EK poole. EK edastab eelotsusetaotluse kõigile liikmesriikidele, kes võivad kahe kuu jooksul esitada eelotsusetaotluses püstitatud küsimuste kohta oma seisukohad. Liikmesriikidel on võimalik oma seisukoht esitada ka suulisel menetluses.

Seisukohtade esitamise vajalikkuse hindamisel lähtub Eesti eelkõige EK võimaliku otsuse mõjust Eestile: kas see võib tingida vajaduse muuta Eesti õigusakte või rakenduspraktikat või mõjutada Eesti põhimõttelist lähenemisviisi mingis valdkonnas. Hinnangu Eesti seisukohtade esitamise vajalikkusele annab esmalt vastutav ministeerium, seejärel analüüsib seda EL

õiguse büroo ning seisukohad esitatakse heakskiitmiseks EL asjade koordineerimiskogule või Vabariigi Valitsusele. Seisukohad esitab kohtule Eesti esindaja ELK-s, keda abistab EL õiguse büroo koostöös spetsialistide ja juristidega vastutavatest ministriumidest.

Eelotsusemenetluse olulisus on lähemalt välja toodud ülevaates aastate 2009–2010 kohta.

Alates 2004. aastast on Eesti kokku esitanud seisukohad 78 eelotsusemenetluses. Neist 12 juhul sai menetlus alguse Eesti kohtutest. Kokku on Eesti kohtud esitanud EK-le 15 eelotsusetaotlust (viis eelotsusetaotlust on esitanud Riigikohus, kuus Tartu Ringkonnakohus, ühe Tallinna Ringkonnakohus ja kolm Tallinna Halduskohus).

Järgnevalt käsitletakse kõigepealt viit kohtuasja, kus eelotsust on küsinud Eesti kohus. Neist neljas tegi EK otsuse 2014. aastal ning ühe puhul on tegemist eelotsusetaotlustega, mille Eesti kohus esitas EK-le 2013. aastal ning mille menetlemine jätkus 2014. aastal. Seejärel on välja toodud teiste liikmesriikide kohtute algatatud eelotsusemenetlused, milles Eesti on seisukohad esitanud.

2. Eelotsusemenetlused, mille on algatanud Eesti kohtud

2.1. Lõpetatud eelotsusemenetlused, mille on algatanud Eesti kohtud (4)

1) C-222/12 A. Karuse (sõidumeeriku kasutamine)

1. Vaidluse asjaolud

Tartu Ringkonnakohus küsis EK-lt eelotsust selle kohta, kas määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis h kasutatud väljendit „seoses teehooldusega“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ka mööda üldkasutatavat maanteed karjäärast teeparandus- ja -hooldustööde paika kruusa vedavat 25,5-tonnise täismassiga kallurautot. Teehoolduse mõiste ulatusest selles kontekstis sõltub, kas selliste veoautode suhtes kehtib kohustus kasutada sõidumeerikut.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt tuleb määruse artikli 13 lõike 1 punktiga h lubatud erandi määramisel kasutatud väljendit "seoses teehooldusega" tõlgendada nii, et see võib hõlmata ka mööda üldkasutatavat maanteed karjäärast teehooldustööde paika kruusa vedavat sõidukit, kui seejuures arvestatakse teehoolduse suhtes sätestatud riigisiseseid norme, tingimusel et need ei sea ohtu määruse eesmärkide saavutamist. Hinnang tuleb iga kord anda konkreetse juhtumi asjaolude põhjal.

3. Menetluse seis

13.03.2014 otsustas EK sarnaselt Eesti seisukohaga, et määruses kasutatud terminit „seoses teehooldusega“ tuleb tõlgendada selliselt, et see hõlmab materjali teehooldustööde paika vedavat sõidukit tingimusel, et vedu on täielikult ja eranditult seotud nende tööde teostamisega ning kujutab endast neid töid täiendavat tegevust.

2) C- 583/12 Sintax Trading (MTA pädevus)

1. Vaidluse asjaolud

Eesti Riigikohus esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, mis puudutas määruse nr 1383/2003 (teatavate intellektuaalomandi õiguste rikkumises kahtlustatavate kaupade suhtes võetava tollimeetme ja kõnealuseid õigusi rikkuvaks tunnistatud kaupade suhtes võetavate meetmete kohta) tõlgendamist. Eelotsusetaotluse keskmes oli küsimus, kas toll võib kahtluse

korral, et kaup kahjustab intellektuaalomandi õigust, ise algatada ja läbi viia menetluse, milles tehakse kindlaks intellektuaalomandi õiguse võimalik rikkumine.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ei välista määrus nr 1383/2003 tolli pädevust teha kindlaks intellektuaalomandi õiguse rikkumine. Kuigi määruses eristatakse tolli ja pädevat asutust, kes teeb [intellektuaalomandi rikkumise] juhtumi kohta otsuse, ei tähenda see automaatselt, et toll ei või ühtlasi olla pädevaks asutuseks. Määruse kohaselt tehakse intellektuaalomandi õiguse rikkumine kindlaks riigisisese õiguse alusel ning pädev asutus, kes rikkumise tuvastab, kehtestatakse riigisisese seadusega. Seega võib riigisisese seadusega anda intellektuaalomandi õiguste rikkumise kindlakstegemise pädevuse lisaks tsiviilkohtule ka haldusasutusele, sealhulgas tollile.

3. Menetluse seis

09.04.2014 otsustas EK sarnaselt Eesti seisukohaga, et määruse nr 1383/2003 kohaselt võib toll algatada ning läbi viia menetluse, milles tehakse kindlaks intellektuaalomandi õiguse rikkumine. Seda juhul, kui haldusotsuste peale saab edasi kaevata korras, millega tagatakse isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse. Järelikult tunnistas kohus, et senine Eesti tolli levinud halduspraktika on koosõlas EL õigusega.

3) C-3/13 Baltic Agro (dumpinguvastane tollimaks)

1. Vaidluse asjaolud

Tartu Ringkonnakohtu esitatud eelotsusetaotluse keskmes oli esiteks küsimus, kas määrust (EÜ) nr 661/2008 (dumpinguvastase tollimaksu kehtestamine Venemaalt pärit ammoniumnitraadi impordi suhtes) tuleb tõlgendada selliselt, et importija ja esimene sõltumatu klient ühenduses peab alati olema üks ja sama isik, et talle laieneks dumpinguvastase tollimaksu vabastus. Teiseks küsis ringkonnakohus, kas tuleb võimaldada deklaratsioon kehtetuks tunnistada, kui sinna on märgitud vale kaubasaaja, samas kui õige kande tegemisel kehtiks maksuvabastus.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt importija ja esimene sõltumatu klient ühenduses peab alati olema üks ja sama isik. Teise küsimuse kohta märkis Eesti, et käesoleval juhul oli kaubasaaja õigesti märgitud ning küsimus, kas deklaratsiooni tuleks võimaldada kehtetuks tunnistada, kui õige kande tegemisel oleks importijale kehtinud maksuvabastus, ei ole põhikohtuasjas asjakohane. Sellegipoolest esitas Eesti seisukoha, et kui kaubasaaja lahter oleks deklaratsioonis täidetud valesti ning kaubasaaja kandest sõltuks maksuvabastuse kohaldamine, siis oleks tollil õigus muuta deklaratsiooni ka pärast kauba vabastamist.

3. Menetluse seis

18.09.2014 otsustas EK, et liikmesriigis asuvat äriühingut, kes ostis Venemaalt kaupa samuti liikmesriigis asuva äriühingu vahendusel, et seda liitu importida, ei saa pidada esimeseks sõltumatuks kliendiks liidus. Seetõttu ei kohaldata talle vabastust lõplikust dumpinguvastasest tollimaksust. Samuti leidis EK, et tolliseadustikuga ei ole vastuolus, kui toll teeb tollimakse järelarvestuskande, kui tollideklaratsiooni tühistamise taotlus on esitatud põhjusel, et selles on märgitud vale kaubasaaja.

4) C-562/12 Liivimaa Lihaveis (struktuuritoetused)

1. Vaidluse asjaolud

Tartu Ringkonnakohus soovis teada, kas Eesti-Läti programmi 2007–2013 juhend, mis ei võimaldanud edasi kaevata projektide rahastamise taotlusi heakskiitva või tagasilükkava seirekomitee otsuseid, on kooskõlas EL määrusega nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta) koosmõjus EL põhiõiguste harta (edaspidi *harta*) artikliga 47. Samuti soovis ringkonnakohus teada, kas kooskõla puudumisel saab EK kõnealuse lõigu kui liidu institutsiooni, organi või asutuse õigusakti osa tunnistada kehtetuks ning kas seirekomitee otsuste peale esitatud kaebusi on pädev lahendama EL Üldkohus või riigisisene kohus.

2. Eesti seisukoht

Eesti selle kohtuasja kirjalikus menetluses ei osalenud. Olles tutvunud kirjalikus menetluses esitatud komisjoni ja Läti seisukohtadega, pidas Eesti vajalikuks taotleda suulise istungi korraldamist. Eesti esitas suulisel istungil seisukoha, milles ta ei nõustunud komisjoniga selles osas, et seirekomiteel on Euroopa territoriaalse koostöö edendamise toimingute (projektide) rahastamise otsustamisel ainult nõuandev roll, mistõttu korraldusasutus võib vajaduse korral teha teistsuguse otsuse.

3. Menetluse seis

18.09.2014 otsustas EK, et Üldkohus ei ole pädev lahendama kaebusi seirekomitee otsuste peale ning EK-l puudub pädevus kontrollida programmi juhendi sätete seaduslikkust. EK leidis, et programmi juhend, mille kohaselt ei saa seirekomitee otsust toetusetaotluse rahuldamata jätmise kohta edasi kaevata, ei järgi tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet ning on seega vastuolus harta artikliga 47.

2.2. Pooleliolevad eelotsusemenetlused, mille on algatanud Eesti kohtud (1)

1) C-175/13 Liivimaa Lihaveis (struktuuritoetused)

1. Eesti seisukoht

Riigikohus soovis esitatud eelotsuseküsimustega teada, kas seirekomitee moodustamisel on EL lepingu artikli 19 lõike 1 kolmandast lausest ja EL põhiõiguste harta artikli 47 lõikest 1 tulenevalt kohustus kokku leppida, milline kohus on pädev lahendama seirekomitee otsuste peale esitatud kaebusi ja millise õiguse alusel kaebusi lahendatakse. Kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav, kuid selline kokkulepe puudub, siis kas määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 63 lõikega 2 on kooskõlas, kui seirekomitee otsuse peale esitatud kaebuse lahendab riigisisese õiguse alusel sama liikmesriigi kohus, kelle isik esitas kaebuse.

2. Eesti seisukoht

Eesti taotles 30.08.2013 suulise istungi korraldamist. Eesti soovis vastata komisjoni väidetele seirekomitee rolli kohta ja toetada Läti kirjalikes märkustes esitatud taotlust kohtuotsuse kehtivusaja piiramiseks. Samuti soovis Eesti teha ettepaneku liita menetluse ökonomia põhimõtet arvestades kohtuasi C-175/13 kohtuasjaga C-562/12. Olles tutvunud EK 17.09.2014 otsusega asjas C-562/12, ei pidanud Eesti enam suulise istungi korraldamist vajalikuks, kuid soovis menetluse jätkamist.

3. Menetluse seis

Kirjalik menetlus on lõppenud.

3. Eelotsusemenetlused, mille on algatanud teiste liikmesriikide kohtud

1.1. Lõpetatud eelotsusemenetlused, mille on algatanud teiste liikmesriikide kohtud (18)

1) C-512/11 ja C-513/11 Terveys- ja sotsiaalsektori neuvottelujärjestö TSN jt (lapsehoolduspuhkus)

1. Vaidluse asjaolud

N. Kultarinta jäi peale tasustatud rasedus- ja sünnituspuhkuse lõppemist tasustamata lapsehoolduspuhkusele. Tasustamata lapsehoolduspuhkuse kasutamise ajal soovis N. Kultarinta selle katkestada ning jääda uuesti rasedus- ja sünnituspuhkusele seoses järgmise lapse sünniga. Ta taotles tööandjalt rasedus- ja sünnituspuhkusel viibitava aja eest kollektiivlepingu kohaselt täies ulatuses töötasu maksmist 72 tööpäeva eest. Sellest tööandja aga keeldus põhjendusel, et uus rasedus- ja sünnituspuhkus oli alanud tasustamata lapsehoolduspuhkuse ajal. Nii ei olnud töösuhe enne sellele puhkusele jäämist kestnud katkestusteta vähemalt kolm kuud. Kohtuasja C-513/11 Novamo asjaolud olid sarnased. Soome kohtu esitatud eelotsusetaotluse keskmes oli küsimus, kas direktiividega 2006/54/EÜ ja 92/85/EMÜ on vastuolus sellised riigisisised kollektiivlepingu tingimused, mille kohaselt tasustamata lapsehoolduspuhkuselt rasedus- ja sünnituspuhkusele jäävale töötajale ei maksta kollektiivlepingus ette nähtud töötasu rasedus- ja sünnituspuhkusel viibitava aja eest.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille järgi ei ole sellised riigisisised tingimused vastuolus EL õigusega, sest tasustamata lapsehoolduspuhkuselt rasedus- ja sünnituspuhkusele jääv isik on erinevas olukorras võrreldes aktiivselt töötava isikuga, kes jääb samasugusele puhkusele. Eesti tõi oma seisukohas välja, et ka direktiiv 92/85/EMÜ lubab siin riigisiselt teatud tingimusi seada.

3. Menetluse seis

13.02.2014 otsustas EK erinevalt Eesti seisukohast ja kohtujuristi ettepanekust, et EL õigusega on vastuolus riigisisene õigusnorm, mille kohaselt rasedale töötajale, kes katkestab tasustamata lapsehoolduspuhkuse, et kasutada rasedus- ja sünnituspuhkust, ei säilitata töötasu, millele tal oleks õigus juhul, kui ta oleks vahetult enne rasedus- ja sünnituspuhkusele jäämist käinud tööl.

2) C-396/12 A.M. van der Ham (tahtliku rikkumise mõiste maaelu arengu toetuste ja otsetoetustega seotud vähendamiste ja väljaarvamiste kontekstis)

1. Vaidluse asjaolud

Hollandi valitsuse määruse järgi, millega võeti üle direktiiv 91/676/EMÜ, on keelatud laotada loomasõnnikut rohealadele ja põllumaadele, välja arvatud juhul, kui seda tehakse väheste kasvuhoonegaaside heitmetega. Van der Hami sissetulekutoetuse ja põllumajandusliku keskkonnatoetuse kasutamise kontrollimisel tuvastati, et loomasõnnikut ei olnud laotatud väheste kasvuhoonegaaside heitmetega, ning seetõttu vähendati talle antud põllumajanduslikku keskkonnatoetust 20% ulatuses. Keeld laotada sõnnikut muul viisil kui väheste kasvuhoonegaaside heitmetega on pikalt kehtinud ja seetõttu võis sellist rikkumist käsitada tahtliku rikkumisena. Eelotsusetaotluse keskmes oli küsimus, kuidas mõista maaelu arengu otsetoetuste ja muude toetuste vähendamiste ja väljaarvamiste kontekstis terminit "tahtlik rikkumine". Kaebaja oli seisukohal, et teda ei saa tahtlikkuses süüdistada, kuna ta lasi heas usus teha töö põllumajandusteenuseid osutaval ettevõtjal.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ei piisa rikkumise tahtlikuks pidamiseks üksnes objektiivsete asjaolude esinemisest (nõue on kehtinud pikka aega), vaid arvesse tuleb võtta ka subjektiivne element (mida saab üldjuhul hinnata objektiivsete asjaolude põhjal). Viimane hõlmab Eesti hinnangul olukordi, kus isik on teadlik, et ta oma tegevuse või tegevusetusega rikub nõudeid, ning ta soovib sellist tagajärge, kusjuures ebaselgest nõudest valesi arusaamine välistab ka rikkumise tahtlikkuse. Igal üksikjuhul peab liikmesriigi kohus tuvastama tahtlikkuse olemasolu, hinnates kõiki asjaolusid kogumis. Samuti tõi Eesti välja, et toetust saanud isikut ei saa süüdistada tahtlikus rikkumises, kui ta ei olnud teadlik kolmanda isiku poolt toimepandud rikkumisest. Samas võib vastutus tahtliku rikkumise eest kanduda toetuse saajale juhul, kui ta saab rikkumisest teada ja lepib sellega ega rakenda heastamismeetmeid.

3. Menetluse seis

24.10.2013 esitas ettepaneku kohtujurist. 27.02.2014 otsustas EK sarnaselt kohtujuristi ettepaneku ja Eesti seisukohaga, et tahtlik rikkumine eeldab igal juhul, et teo toimepanijale on rikkumise toimepanemise võimalus teada ja ta mõõnab seda. Sarnaselt kohtujuristi ettepanekuga, kuid erinevalt Eesti seisukohast leidis EK, et riigisisestes suunistes loetletud kriteeriumid (näiteks see, et tegu on kaua kestnud poliitikaga) ei ole liidu õigusega vastuolus ning neid võib võtta nõuete tahtliku rikkumise kindlakstegemise aluseks eeldusel, et toetuse saajal on võimalus vajaduse korral tõendada vastupidist. Lisaks leidis EK sarnaselt kohtujuristi ettepaneku ja Eesti seisukohaga, et kui nõuetele vastavuse nõudeid rikub kolmas isik, kes töötab toetuse saaja ülesandel, siis võib seda rikkumist toetuse saajale süüks panna, kui ta käitus kolmanda isiku valikul, tema üle järelevalve teostamisel või talle korralduste andmisel tahtlikult või hooletult.

3) C-400/12 MG (vangis olnud EL kodaniku väljasaatmine)

1. Vaidluse asjaolud

Ühendkuningriigi kohus küsis EK-lt arvamust direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb EL kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) artikli 28 lõike 3 punkti a tõlgendamise kohta. Peaküsimuseks oli, kas kuriteos süüdi mõistetud liidu kodanikule karistuseks määratud vangistuse aeg katkestab vastuvõtvast liikmesriigis elamisperioodi, mis on nõutav selleks, et isikule laieneks kõrgema taseme kaitse väljasaatmise eest.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt kuriteos süüdi mõistetud EL kodanikule määratud vangistuse aega ei tule arvata vastuvõtvast liikmesriigis elamisperioodi hulka, mille põhjal arvestatakse, kas tal on tekkinud õigus kõrgema taseme kaitsele väljasaatmise eest.

3. Menetluse seis

16.01.2014 otsustas EK sarnaselt Eesti seisukohaga, et vangistuses viibitud aeg katkestab elamisperioodi pidevuse direktiivi 2004/38/EÜ tähenduses.

4) C-424/12 Fatorie (pöördmaksustamine)

1. Vaidluse asjaolud

Rumeenia kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutas direktiivi 2006/112/EÜ (käibemaksudirektiiv) tõlgendamist. Keskseks küsimuseks oli, kas direktiivi 2006/112/EÜ kohaselt on teenuse saajal õigus teenuse osutaja väljastatud arve alusel maha arvata teenuse osutajale tasutud käibemaks, kui teenus kuulub lihtsustamismeetmete kohaselt

pöördmaksustamisele, kuid teenuse osutaja on arve valesti koostanud, jättes kohaldamata lihtsustamismeetmed. Lisaks soovis Rumeenia kohus teada, kas neutraalse maksustamise põhimõttega on kooskõlas see, kui teenuse saajal ei lubata rakendada mahaarvamisõigust teenuse osutajale tasutud käibemaksu suhtes, juhul kui teenus kuulub pöördmaksustamisele.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, et juhul kui teenuse saajal on käibemaksu arvestuse kohustus, siis direktiivi 2006/112/EÜ kohaselt ei saa teenuse saaja maha arvata teenuse osutaja poolt arvele märgitud käibemaksu, mille ta tasus teenuse osutajale. Teise küsimuse kohta esitas Eesti seisukoha, et neutraalse maksustamise põhimõtte lubab jätta kohaldamata käibemaksu mahaarvamisõiguse käibemaksu suhtes, mille maksukohustuslane tasus teenuse osutajale, kes oli arvele ekslikult märkinud käibemaksu. Seda ei mõjuta asjaolu, et maksuhaldur ei ole palunud teenuse osutajal valesti koostatud arvet parandada, mis on hiljem teenuse osutaja maksejõuetuse tõttu võimatu.

3. Menetluse seis

06.02.2014 otsustas EK sarnaselt Eesti seisukohaga, et käibemaksudirektiivi ja neutraalse maksustamise põhimõttega ei ole vastuolus, kui teenuse saaja jäetakse ilma õigusest arvata maha käibemaks, mille ta teenuse osutajale vigaselt koostatud arve alusel põhjendamatult tasus. Seda ka juhul, kui vea kõrvaldamine ei ole võimalik teenuse osutaja pankroti tõttu.

5) C-456/12 O (kolmandate riikide kodanike õigus elada EL-s)

1. Vaidluse asjaolud

Madalmaade kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutas direktiivi 2004/38/EÜ (EL kodanike ja nende pereliikmete õigus liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) tõlgendamist. Täpsemalt küsiti EK-lt, millistel tingimustel kohaldatakse direktiivi liikmesriigi kodanikule ja tema kolmanda riigi kodanikust pereliikmele.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt direktiiv 2004/38/EÜ ei ole mõeldud liidu kodanike ja nende pereliikmete ühinemise reguleerimiseks liidu kodaniku päritoluriigis, vaid see reguleerib eeskätt vaba liikumise õigust kasutavate teiste liikmesriikide kodanike ja nende pereliikmete õigusi. Eesti küll mõõnis, et direktiivi võib kohaldada ka liikmesriigi enda kodanikule, kui see kodanik on teise liikmesriigi territooriumil elanud. Mida saab pidada teises liikmesriigis elamiseks, tuleb hinnata iga konkreetse juhtumi korral eraldi.

3. Menetluse seis

12.12.2013 esitas ettepaneku kohtujurist. 12.03.2014 otsustas EK sarnaselt Eesti seisukohaga, kuid erinevalt kohtujuristi ettepanekust, et direktiiv 2004/38/EÜ ei ole kohaldatav liidu kodanikele, kes on pöördunud tagasi kodakondsusjärgsesse liikmesriiki. Samas märkis EK, et ELTL artikli 21 kasuliku mõju huvides on nõutav, et liidu kodaniku vastuvõtvast liikmesriigis toimunud perekonnaelu saaks jätkuda tema tagasipöördumisel liikmesriiki, mille kodanik ta on. Siiski tuleb hinnata, et liidu kodanik on eelnevalt elanud vastuvõtvast liikmesriigis.

6) C-457/12 S (kolmandate riikide kodanike õigus elada EL-s)

1. Vaidluse asjaolud

Madalmaade kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutas direktiivi 2004/38/EÜ (EL kodanike ja nende pereliikmete õigus liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) tõlgendamist. Täpsemalt küsiti EK-lt, millistel tingimustel kohaldatakse direktiivi liikmesriigi kodanikule ja tema kolmanda riigi kodanikust pereliikmele.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt direktiiv 2004/38/EÜ ei ole mõeldud liidu kodanike ja nende pereliikmete ühinemise reguleerimiseks liidu kodaniku päritoluriigis, vaid see reguleerib eeskätt vaba liikumise õigust kasutavate teiste liikmesriikide kodanike ja nende pereliikmete õigusi. Eesti küll mõõnis, et direktiivi võib kohaldada ka liikmesriigi enda kodanikule, kui see kodanik on teise liikmesriigi territooriumil elanud. Mida saab pidada teises liikmesriigis elamiseks, tuleb hinnata iga konkreetse juhtumi korral eraldi.

3. Menetluse seis

12.12.2013 esitas ettepaneku kohtujurist. 12.03.2014 otsustas EK sarnaselt Eesti seisukohaga, kuid erinevalt kohtujuristi ettepanekust, et direktiiv 2004/38/EÜ ei ole kohaldatav liidu kodanikele, kes elavad kodakondsusjärgses liikmesriigis. Küll aga võib töötajate vaba liikumise õiguse kasuliku mõju huvides olla nõutav, et liidu kodanikust töötaja kolmandast riigist pärit perekonnaliikmele antakse elamisõigus liikmesriigis, mille kodakondsus on liidu kodanikul.

7) C-104/13 Olainfarm (geneerilise ravimi tootja luba)

1. Vaidluse asjaolud

Läti kohtu esitatud eelotsuseasja põhiküsimus seisnes selles, kas geneerilise ravimi müügiloo taotleja saab müügilooaotluses viidata ravimile kui originaalravimile, kui see on tunnistatud hästi tõestatud meditsiinilise kasutusega ravimiks ja selle kohta on väljastatud müügiluba (direktiivi 2001/83/EÜ artikli 10a alusel). Samuti soovis eelotsusetaotluse esitanud Läti kohus teada, kas direktiivist 2001/83/EÜ tuleneb originaalravimi tootja subjektiivne õigus pöörduda kohtusse, et kontrollida, kas geneerilise ravimi tootja viitas õiguspäraselt ja põhjendatult originaalravimi tootja registreeritud ravimile.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, et mõlemale eelotsuseküsimusele tuleb vastata jaatavalt. Kui lihtsustatud korra alusel (artikkel 10a) müügiloo saanud tootja ravimit ei saaks käsitada originaalravimina, siis oleks takistatud geneeriliste ravimite tootjate turuletulek nende ravimite toimeainete puhul, mille kohta on müügiluba antud artikli 10a korras. Teise eelotsuseküsimuse kontekstis rõhutas Eesti, et juhul kui taotleja on müügiloo saamiseks tõestanud, et ravimi toimeained on olnud ühenduses hästi tõestatud meditsiinilises kasutuses vähemalt kümme aastat (tegemata ise prekliinilisi või kliinilisi katseid või uuringuid), ei peaks kehtima müügiloo omanikule andmekaitseperiood.

3. Menetluse seis

23.10.2014 otsustas EK sarnaselt Eestiga vastata jaatavalt mõlemale eelotsusetaotluse küsimusele. EK leidis, et mõistet „originaalravim“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ravimit, millele on müügiluba väljastatud direktiivi artikli 10a alusel. Samuti leidis kohus, et originaalravimi müügiloo omanikul on õigus tulenevalt direktiivi artiklist 10 ja EL põhiõiguste harta artiklist 47 vaidlustada pädeva ametiasutuse müügiluba, mis on antud geneerilisele ravimile.

8) C-98/13 Blomqvist (intellektuaalomandi õiguse rikkumises kahtlustatavate kaupade suhtes võetavad meetmed)

1. Vaidluse asjaolud

Taani kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutas määruse nr 1383/2003 (teatavate intellektuaalomandi õiguste rikkumises kahtlustatavate kaupade suhtes võetava tollimeetme ja

kõnealuseid õigusi rikkuvaks tunnistatud kaupade suhtes võetavate meetmete kohta) tõlgendamist. Eelotsusetaotluse keskmes oli küsimus, kas tollimeetmete rakendamiseks peab enne olema kaupa üldsusele levitatud või kaubandustegevuse käigus kasutatud.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ei pea määruse nr 1383/2003 kohaldamiseks olema enne kaupa üldsusele levitatud või kaubandustegevuse käigus kasutatud. Määruse kohaldamiseks piisab, kui intellektuaalomandi õigust rikkuv kaup siseneb EL vabasse ringlusesse. Juhul kui kohus leiab, et enne tollimeetmete võtmist peaks kindlaks tegema, kas kaupa on varem üldsusele levitatud või kaubandustegevuse käigus kasutatud, muudaks see senist tolli praktikat. Raskendatud oleks internetikaubanduse korral intellektuaalomandi õigust rikkuva kauba levitamise tõkestamine.

3. Menetluse seis

06.02.2014 otsustas EK sarnaselt Eestiga, et tollimääruse kohaldamiseks piisab, kui intellektuaalomandi õigust rikkuv kaup osteti ja seda sooviti liikmesriigi territooriumile tuua.

9) C-107/13 FIRIN (sisendkäibemaksu mahaarvamine)

1. Vaidluse asjaolud

Bulgaaria kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutas direktiivi 2006/112/EÜ (ühise käibemaksusüsteemi kohta) tõlgendamist. Eelotsusetaotluse keskmes oli küsimus, kas näiliku tehingu korral mõjutab sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust esiteks vastusoorituse tegemata jätmine ja teiseks asjaolu, et tarnijal ei olnud hiljem võimalik korrigeerida arvele märgitud käibemaksu summat.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ei sõltu sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus vastusooritusest, kui ostja teadis või pidi teadma, et tehing, mille alusel mahaarvamiseõigust taotletakse, on seotud käibemaksupettusega. Lisaks leidis Eesti, et sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus ei sõltu sellest, kas tarnijal oli võimalik korrigeerida arvele märgitud käibemaksu summat. Juhul kui kohus otsustab, et sisendkäibemaksu mahaarvamise õiguse kontrollimisel peab lähtuma üksnes või peamiselt vastusooritusest, siis võivad suurenda käibemaksupettused, sest paljude pettuste puhul on vastusooritus tõendatud. Pettuste arvu võib suurendada ka sisendkäibemaksu mahaarvamise sõltuvusse seadmine tarnija poolt arve korrigeerimisest. Pettuste suurenemine omakorda mõjub negatiivselt nii riigieelarvele kui ka maksumaksjatevahelisele konkurentsile.

3. Menetluse seis

19.12.2013 tegi ettepaneku kohtujurist. 13.03.2014 otsustas EK sarnaselt kohtujuristi ettepaneku ja Eesti seisukohaga, et ettevõtjal ei ole õigust sisendkäibemaksu maha arvata, kui maksukohustuslane teadis või oleks pidanud teadma, et tehing, mille alusel mahaarvamiseõigust taotletakse, on seotud pettusega. Asjaolu, et tarnija poolt tasumisele kuuluvat käibemaksu ei korrigeerita, ei mõjuta maksuhalduri õigust saada tagasi käibemaks, mille maksukohustuslane on maha arvanud põhjusel, et tehtud on sellele tarnele vastav ettemaks.

10) C-140/13 Altmann e.a (Finantsinspektsiooni konfidentsiaalsuskohustus)

1. Vaidluse asjaolud

Saksamaa kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutas finantsteenuseid osutavate ettevõtjate järele valvavate asutuste konfidentsiaalsusnõudeid, mis tulenevad direktiividest

2004/109/EÜ, 2006/48/EÜ ja 2009/65/EÜ. Eelotsusetaotluse keskmeks oli küsimus, kas riigisiseste halduskohtumenetluse normidega, mille kohaselt võib kohus teha kaalutlusotsuse andmete avalikustamise kohta, võib eirata direktiivides sätestatud konfidentsiaalsusnõudeid.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt tuleb arvestada viidatud direktiivides sätestatud järelevalvelisi konfidentsiaalsusnõudeid. Selliste konfidentsiaalsusnõuete olemasolu ja nende järgimine on üheks keskseks asjaoluks, mis aitab vahetult kaasa finantsturu stabiilsusele ja usaldusväärssusele ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele. Vaieldamatult piiravad nimetatud konfidentsiaalsusnõuded kolmandate isikute üldist õigust hankida informatsiooni, kuid need piirangud on kaalukatel põhjustel ja üldise hüve kaitseks (sh finantsstabiilsus) vajalikud ning eesmärgipärased. Eesti on huvitatud õiguskindlusest ja jätkusuutlikkusest finantsjärelevalve valdkonnas ega pea põhjendatuks järelevalvelise konfidentsiaalsuskohustuse muutmist.

3. Menetluse seis

12.11.2014 otsustas EK sarnaselt Eestiga, et järelevalveasutus võib tugineda liidu õigusest tulenevatele konfidentsiaalsusnõuetele ja seda ka juhul, kui teabele juurdepääsu taotlus puudutab maksejõuetu ja likvideerimisel oleva investeerimisühingu kohta käivat teavet.

11) C-219/13 K (e- ja audioraamatute vähendatud käibemaksu määr)

1. Vaidluse asjaolud

Soome kohus esitas EK-le eelotsuseküsimuse, milles soovis teada, kas nõukogu direktiiviga 2006/112/EÜ (käibemaksudirektiiv) on neutraalse maksustamise põhimõtet arvestades vastuolus riigisisised õigusnormid, mille alusel kohaldatakse trükitud raamatute suhtes vähendatud käibemaksu määr, kuid muul füüsilisel kandjal, nagu CD, CD-ROM või USB-mäluseade, olevate raamatute suhtes harilikku käibemaksumäära.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ei ole neutraalse maksustamise põhimõtet arvestades EL õigusega vastuolus riigisisised õigusnormid, mille alusel kohaldatakse audio- ja e-raamatute suhtes harilikku käibemaksumäära, kuid trükitud raamatute suhtes vähendatud käibemaksumäära. Eesti hinnangul ei ole trükitud raamatute ning audio- ja e-raamatute erinev maksustamine vastuolus neutraalse maksustamise põhimõttega, sest nende toodete olemus, omadused ja kasutustingimused on erinevad ning need ei konkureeri omavahel. Kui EK otsustaks Eesti seisukohast erinevalt, tuleks muuta Eesti õigusakte ja senist praktikat.

3. Menetluse seis

11.09.2014 otsustas EK sarnaselt Eestiga, et käibemaksudirektiiviga ei ole vastuolus, kui vähendatud käibemaksumäära kohaldatakse ainult trükitud raamatutele, tingimusel et järgitakse neutraalse maksustamise põhimõtet. Neutraalse maksustamise põhimõtte järgimine tuleb kindlaks teha eelotsusetaotluse esitanud kohtul, võttes aluseks konkreetse liikmesriigi keskmise tarbija.

12) C-347/13 ja C-353/13 Pickert jt (lennureisijate õigused)

1. Vaidluse asjaolud

Saksamaa kohus esitas EK-le eelotsusetaotlused, mis puudutasid määruse nr 261/2004 (ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta) tõlgendamist. Esimeses kohtuasjas oli peaküsimuseks, kas erakorraline asjaolu määruse artikli 5 lõike 3 tähenduses peab olema

vahtult seotud broneeritud lennuga. Teises kohtuasjas oli peaküsimuseks, kas kolmandate isikute tekitatud kahju võib pidada erakorraliseks asjaoluks määruse artikli 5 lõike 3 tähenduses.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha ainult esimese kohtuasja kohta. Eesti leidis, et erakorraline asjaolu võib mõjutada ka mitut järjestikust lendu, kui lennuettevõtja suudab tõendada, et on võtnud kõik vajalikud meetmed konkreetse lennuki konkreetsele päevale planeeritud lendude hilinemiste või tühistamiste vältimiseks. Eesti seisukoht lähtus Tarbijakaitseameti praktikast. Eesti hinnangul võtab Eesti seisukoht parimal viisil arvesse nii tarbijate kui ka lennuettevõtjate huve.

3. Menetluse seis

28.02.2014 võttis EK vastu määruse kohtuasja registrist kustutamiseks, kuna Saksamaa kohus andis teada riigisisese menetluse lõpetamisest.

13) C-358/13 Markus D. (ravimi mõiste)

1. Vaidluse asjaolud

Saksamaa kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mille põhiküsimus seisnes direktiivis 2001/83/EÜ sõnastatud ravimi mõiste tõlgendamises. Täpsemalt soovis ta EK hinnangut selle kohta, kas direktiivi 2001/83/EÜ artikli 1 punkti 2 alapunktis b viidatud ained või ainete kombinatsioonid, mis muudavad inimorganismi füsioloogilist talitlust, on käsitatavad ravimina vaid siis, kui nad on ravi seisukohast kasulikud või avaldavad organismi talitlusele vähemasti soodsat mõju.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille järgi aine ravimina määratlemise tingimuseks ei ole selle kasulikkus või soodne mõju. Eesti leidis, et direktiivi 2001/83/EÜ mõttes võib ravim olla ka joobeseisundit tekitav psühhoaktiivse toimega aine, millega kaasnevad terviseriskid.

3. Menetluse seis

12.06.2014 esitas ettepaneku kohtujurist. 10.07.2014 otsustas EK sarnaselt kohtujuristiga ja erinevalt Eestist, et direktiivis 2001/83/EÜ sõnastatud ravimi mõistet tuleb tõlgendada nii, et see ei hõlma sellist ainete kombinatsiooni, mille manustamine vabaajakasutuseks ei ole mõeldud haiguse ärahoidmiseks ega raviks, lähtudes mõiste „ravim“ tõlgendamisel direktiivi taotletavast eesmärgist.

14) C-365/13 Ordre des architectes (arhitektide kutsequalifikatsiooni nõuded)

1. Vaidluse asjaolud

Belgia kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, milles soovis teada, kas direktiiv 2005/36/EÜ keelab Belgia arhitektide liidul nõuda teistest liikmesriikidest pärit arhitektidelt kutsepraktika nõude täitmist selleks, et nad saaksid Belgias oma kutsealal tegutseda.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille järgi keelavad direktiivi 2005/36/EÜ asjaomased sätted Belgial nõuda, et teistest liikmesriikidest pärit arhitektid täidaksid Belgias tegutsemiseks samasuguseid kutsepraktika või -kogemuse tingimusi, nagu Belgia nõuab riigisiselt arhitektuuri eriala lõpetanud isikutelt. Eesti seisukoha esitamine oli vajalik, sest EK lahendist sõltub, kas Eestist pärit arhitektil, kes siin saab oma kutsealal töötada, tuleb Belgias tegutsemiseks vastata Belgia kutsepraktika või -kogemuse tingimustele. Eesti jaoks oli

oluline, et kohus tõlgendaks direktiivi 2005/36/EÜ selliselt, et arhitektid, kellel on ühes liikmesriigis arhitektina tegutsemise õigus, saaksid arhitektina tegutseda ka teistes liikmesriikides.

3. Menetluse seis

30.04.2014 leidis EK sarnaselt Eestiga, et EL õigusega on vastuolus, kui vastuvõttev liikmesriik nõuab isikult arhitektina tegutsemise loa saamiseks praktika sooritamist või samaväärse kutsekogemuse olemasolu tõendamist, kui isik on päritoluliikmesriigis omandanud kutsekvalifikatsiooni, mida tuleb liikmesriikidel vastastikku tunnustada.

15) C-491/13 Ben Alaya (kolmanda riigi üliõpilase elamisloa taotlus)

1. Vaidluse asjaolud

Saksamaa kohus esitas EK-le küsimuse direktiivi 2004/114/EÜ (kolmandate riikide kodanike riiki lubamise kohta õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil) tõlgendamise kohta. Peaküsimuseks oli, kas direktiiv kohustab liikmesriike andma kaalutusõigust kasutamata loa riiki sisenemiseks, kui on täidetud direktiivis sätestatud tingimused.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt on elamisloa (viisa) väljastamine alati riigi kaalutusotsus. Kui EK otsustab Eesti seisukohast erinevalt, siis mõjutab see kehtivat välismaalaste seadust ja Eesti välismaalaste poliitikat.

3. Menetluse seis

10.09.2014 leidis EK erinevalt Eestist, et kolmandate riikide üliõpilastele tuleb anda elamisluba, juhul kui nad vastavad direktiivi 2004/114/EÜ artiklites 6 ja 7 ammendavalt loetletud üld- ja eritingimustele. EK märkis aga, et liikmesriikidel on kaalutusõigus, et teha kindlaks, kas riiki lubamise tingimused on täidetud. Lisaks võib nõuda vajalikke tõendeid taotluse selguse hindamiseks, et võidelda direktiivis sätestatud protseduuride kuri- ja väärtarvitamise vastu.

16) C-599/13 Somvao (Euroopa Pagulasfondi toetuste tagasinõudmine)

1. Vaidluse asjaolud

Madalmaade kohus esitas EK-le küsimuse, kas nõukogu määrus 2988/95 või 1605/2002 või otsus 2004/904/EÜ annab riigisisesele asutusele õigusliku aluse, mis lubab Euroopa Pagulasfondist antud toetust tagasi nõuda või juba määratud toetust toetuse saaja kahjuks muuta, ilma et selleks oleks vaja riigisiseses õiguses sätestatud volitusnormi.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille järgi tuleneb otsusest 2004/904/EÜ liikmesriigile õigus toetuse saajalt toetus tagasi nõuda või juba määratud toetust toetuse saaja kahjuks muuta. Riigisiseses õiguses ei pea ette nägema täiendavat volitusnormi finantskorrektsioonide tegemiseks.

3. Menetluse seis

18.12.2014 otsustas EK, et finantskorrektsioonide tegemise õiguslikuks aluseks on määrus nr 1605/2002, millele tuginedes võib Euroopa Pagulasfondist antud toetust tagasi nõuda või juba määratud toetust toetuse saaja kahjuks muuta, ilma et selleks oleks vaja riigisiseses õiguses sätestatud volitusnormi.

17) C-600/13 Intelcom Service (kinnisvara tehingute notariaalse tõestamise nõue)

1. Vaidluse asjaolud

Itaalia kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis käsitles EL õigusest tulenevate põhivabaduste kooskõla notarite ainuõigusega tagada kinnisvara müügilepingu kohustuslik vorm. Eelkõige oli küsimuse all võimalik vastuolu teenuste osutamise vabadusega.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ei peaks EK võtma menetlusse Itaalia kohtu esitatud eelotsusetaotlust, sest see ei vasta nõuetele ja selles esitatud küsimused on arusaamatud. Lisaks leidis Eesti, et eelotsuseküsimuste esitamise motiiv ei olnud saada suuniseid EK-lt EL õiguse tõlgendamise kohta, vaid täieliku riigisiseste õigusaktide normikontrolli tegemine, mis ei ole EK ülesanne. Eesti esitas oma seisukohas ka sisulise vastuse juhuks, kui EK peaks asja menetlema. Eesti leidis, et liikmesriigi notarite ainuõigus tagada selles liikmesriigis asuva kinnisasja müügilepingule kohustuslik vorm on kooskõlas teenuste osutamise vabadusega ja liidu õigusega laiemalt.

3. Menetluse seis

30.04.2014 võttis EK vastu määruse, milles leidis, et Itaalia kohtu eelotsusetaotlus on ilmselgelt vastuvõetamatu.

18) C-181/14 Glaw (ravimi mõiste)

1. Vaidluse asjaolud

Saksamaa kohus esitas EK-le küsimuse direktiivis 2001/83/EÜ sõnastatud ravimi mõiste tõlgendamise kohta. Täpsemalt soovis Saksamaa kohus EK hinnangut selle kohta, kas direktiivi 2001/83/EÜ artikli 1 punkti 2 alapunktis b viidatud ained või ainete kombinatsioonid, mis inimorganismi füsioloogilist talitlust modifitseerivad, on käsitatavad ravimina vaid siis, kui nad on ravi seisukohast kasulikud või avaldavad organismi talitlusele vähemasti soodsat mõju.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukohad, milles leidis, et aine ravimina määratlemise tingimuseks ei ole selle kasulikkus või soodne mõju. Eesti leidis, et direktiivi 2001/83/EÜ mõttes võib ravim olla ka joobeseisundit tekitav psühhoaktiivse toimega aine, millega kaasnevad terviseriskid.

3. Menetluse seis

Pärast kirjaliku menetluse lõppu liitis EK menetluse kohtuasja C-358/13 menetlusega. Kohtuotsuse lühikokkuvõte on kohtuasja C-358/13 käsitlevas lõigus.

1.2. Pooleliolevad eelotsusemenetlused, mille on algatanud teiste liikmesriikide kohtud

1) C-144/13, C-154/13 ja C-160/13 VDP Dental Laboratory ja Staatssecretaris van Financiën jt (hambaproteesid)

1. Vaidluse asjaolud

Hollandi Ülemkohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, mis puudutab direktiivi 2006/112/EÜ (ühise käibemaksusüsteemi kohta) tõlgendamist. Eelotsusetaotluse keskseks küsimuseks on, kuidas tõlgendada direktiivi 2006/112 artiklites 140 (ühendusesisese soetuse maksuvabastused) ja 143 (impordi maksuvabastused) kasutatud sõna „alati“ ning kuidas seda kohaldada artikli 132 (maksuvabastused teatavate tegevuste puhul avalikes huvides) suhtes.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt tuleb rakendada hambaproteeside ühendusesisesel soetamisel ja impordil maksuvabastust samadel tingimustel, mis on ette nähtud hambaproteeside riigisisese käibe puhul. Järgida tuleb neutraalse maksustamise põhimõtet, millega on vastuolus eelkõige omavahel konkureerivate sarnaste teenuste osutamise ja kaupade erinev kohtlemine käibemaksu seisukohast.

3. Menetluse seis

04.09.2014 esitatud ettepanekus väitis kohtujurist sarnaselt Eestiga, et käibemaksuvabastust hambaproteeside impordil kohaldada ei saa. Kohtujurist leidis, et ühendusesisesel soetamisel tuleb käibemaksuvabastust kohaldada samadel tingimustel, mis on ette nähtud hambaproteeside riigisisese käibe puhul. Kohtujurist tõdes samuti, et maksukohustuslasel, kelle suhtes kohaldatakse maksuvabastust ja kellel puudub õigus maha arvata liikmesriigi territooriumil tasutud sisendkäibemaks, ei saa seda õigust olla ka siis, kui kõnealune tehing on ühendusesisene.

2) C-664/13 Nimanis (juhilubade uuendamine)

1. Vaidluse asjaolud

Läti kohus esitas EK-le küsimuse direktiivi 2006/126/EÜ (juhilubade kohta) tõlgendamise kohta. Läti kohus soovis teada, kas riigisisene õigusnorm (liiklusseadus), mille kohaselt määratakse isiku alaline elukoht elanikeregistri sissekande järgi, on vastuolus direktiivi artikliga 12 koostoimes direktiivi preambuli 2. põhjendusega.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt on rahvastikuregistri andmete kasutamine alalise elukoha määramisel direktiiviga kooskõlas. Rahvastikuregistri andmete kasutamine on sobivaks ja proportsionaalseks meetmeks ning tagab parimal viisil direktiivi eesmärkide täitmise.

3. Menetluse seis

02.04.2014 esitas Eesti EK-le kirjalikud märkused. Kirjalik menetlus on lõppenud. EK teeb otsuse ilma suulise istungi ja kohtujuristi ettepanekuta.

3) C-18/14 SGP (ettevõtete ühinemisele kõrvaltingimuste seadmise lubatavus)

1. Vaidluse asjaolud

Madalmaade kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, milles palus tõlgendada direktiivi 2007/44/EÜ (finantssektoris osaluse omandamise ja selle suurendamise tehingute suhtes rakendatava usaldusvääruse hindamise menetluskorra ja kriteeriumite kohta). Sisuliselt soovib Madalmaade kohus teada, kas ja millistel tingimustel võib olulise osaluse omandamise heakskiitmist riigisiseste õigusnormide alusel piirata või selle suhtes tingimusi kehtestada.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt on direktiiviga 2007/44/EÜ kooskõlas olulise omandamise heakskiitmise suhtes piirangute või tingimuste kehtestamine. Liikmesriigi pädevad asutused, kellel on kohustus ettevõtjate üle järelevalvet teostada, on kõige pädevamad hindama oma territooriumil valitsevaid riske ning nende põhjal otsustama, kas osaluste omandamisega seoses on vaja seada piiranguid ja tingimusi. Kui EK otsustab Eesti seisukohast erinevalt, peab Eestis kehtivaid seadusi muutma, mis võib mõjutada negatiivselt finantsjärelevalve tõhusust.

3. Menetluse seis
07.05.2014 esitas Eesti EK-le kirjalikud märkused. 24.11.2014 toimus suuline istung, millel Eesti ei osalenud. 12.02.2015 esitab oma ettepaneku kohtujurist.

4) C-229/14 Balkaya (töölepingu kollektiivne ülesütlemine)

1. Vaidluse asjaolud

Saksamaa kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, milles palus tõlgendada direktiivi 98/59/EÜ (kollektiivsete koondamiste kohta). Saksamaa kohus soovis teada, kas kollektiivsel koondamisel tuleb tööandjal töötajate arvu määramisel arvestada töötajate hulka juhatause liige ning isik, kes teeb tööd tööandja juures ümberõppe raames, kuid saab tasu tööhõivetalitusest.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt juhatause liiget ei tule arvestada töötajate hulka töötajate arvu määramisel, sest juhatause liikme ja tööandja vahel ei ole töösuhet. Kui EK otsustab Eesti seisukohast erinevalt, siis mõjutab see kehtivat Eesti töölepinguseadust.

3. Menetluse seis

04.09.2014 esitas Eesti kirjalikud märkused. Kirjalik menetlus on lõppenud.

5) C-264/14 Hedqvist (*bitcoin*'i maksustamine)

1. Vaidluse asjaolud

Rootsi kohus esitas EK-le eelotsusetaotluse, milles soovis teada, kas virtuaalraha *bitcoin* ostu- ja müügitehinguid võib käsitada tasu eest teenuste osutamisenä ja kas nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ (käibemaksudirektiiv) järgi tuleb *bitcoin*'i tehingud maksustada käibemaksuga.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille järgi virtuaalraha vahetustehingut tuleb käsitada tasu eest teenuse osutamisenä, mis ei ole käibemaksust vabastatud. Kui EK otsustab, et *bitcoin*'i tehingud on käibemaksust vabastatud, on tõenäoline, et *bitcoin*'i kasutamine Eestis levib ning realiseeruvad sellega kaasnevad riskid, sealhulgas rahapesurisk.

3. Menetluse seis

24.11.2014 esitas Eesti kirjalikud märkused. Kirjalik menetlus on lõppenud.

III. ARVAMUSED

1.1. Lõpetatud arvamused

1) Arvamused A-1/13 (Haagi lapseröövi konventsioon)

1. Arvamused asjaolud

Arvamused keskmes oli küsimus, kas nõusoleku andmine kolmanda riigi ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 25. oktoobri 1980. aasta Haagi konventsiooniga (edaspidi *lapseröövi konventsioon*) kuulub EL ainupädevusse.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt nõusoleku andmine kolmanda riigi ühinemiseks lapseröövi konventsiooniga ei kuulu EL ainupädevusse. Eesti arvamus esitamise oli vajalik, sest EK arvamus mõjutab otseselt Eesti senist praktikat kolmandatele riikidele konventsiooniga

ühinemiseks nõusoleku andmisel. Samuti võib see mõjutada laste õiguste tagamise ning huvide kaitsmise kiirust ja tõhusust.

3. Menetluse seis

14.10.2014 arvamuses leidis EK, et lapseröövi konventsiooniga ühinemiseks nõusoleku andmine kuulub Euroopa Liidu ainupädevusse. Seega on Euroopa Liidu Nõukogul pädevus võtta vastu otsuseid liikmesriikide kirjaliku nõusoleku kohta kolmandate riikide ühinemiseks lapseröövi konventsiooniga.

2) Arvamusedaotlus A-2/13 (EL ühinemine EIÕK-ga)

1. Arvamusedaotluse asjaolud

Euroopa Komisjon esitas EK-le arvamusedaotluse küsimusega, kas liidu ühinemist Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga käsitleva lepingu eelnõu (edaspidi *ühinemislepingu eelnõu*) on kooskõlas aluslepingutega.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt ühinemislepingu eelnõu on kooskõlas aluslepingutega.

3. Menetluse seis

18.12.2014 otsustas EK, et EL ühinemist Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga käsitlev leping ei ole aluslepingutega kooskõlas. Ühinemine võib kahjustada liidu õiguse eripära ja autonoomsust ning mõjutada ELTL artikli 344 kohaldamist. Nimetatud artikli järgi kohustuvad liikmesriigid aluslepingute tõlgendamist või kohaldamist käsitlevaid vaidlusi lahendama ainult aluslepingutes ettenähtud meetoditega. Ühinemisleping ei näe ette kaasvastustaja mehhanismi ja EK eelneva kaasamise menetluse toimimise korda, mis võimaldaks säilitada liidu ja liidu õiguse eripära. Samuti eirab ühinemisleping liidu õiguse eripära, mis puudutab ÜVJP valdkonnas liidu õigusaktide, tegevuse ja tegevusetuse üle teostatavat kohtulikku kontrolli.

1.2. Pooleliolevad arvamusedaotlused

1) Arvamusedaotlus A-1/14 (ühinemine spordivõistlustega manipuleerimise vastase Euroopa Nõukogu konventsiooniga)

1. Arvamusedaotluse asjaolud

Malta esitas EK-le küsimuse selle kohta, kas spordivõistlustega manipuleerimise vastane Euroopa Nõukogu konventsioon (edaspidi *konventsioon*) on kooskõlas liidu aluslepingutega.

2. Eesti seisukoht

Eesti esitas EK-le seisukoha, mille kohaselt on konventsioon aluslepingutega kooskõlas. Kui EK otsustab Eesti seisukohast erinevalt, seab see kahtluse alla Eestis kehtivate õigusaktide kooskõla liidu aluslepingutega ja tõkestab rahvusvahelist kokkuleppemängude vastast võitlust.

3. Menetluse seis

26.11.2014 esitas Eesti kirjalikud märkused.

IV. EFTA KOHUS

Eesti esitas aastal 2014 ühel korral seisukoha EFTA kohtusse jõudnud arvamuse andmise asjas (sarnaneb menetluse poolest EK eelotsusemenetlusele).

V. STATISTIKA

1) Eesti osalusega uued menetlused EK-s, Üldkohtus ja EFTA kohtus

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Eelotsused	0	0	4	2	6	5	10	12	15	17	7
Otsesed kaebused, sh apellatsioonid	0	2	2	1	2	7	7	1	0	4	2
Menetluse astumine	2	2	1	0	1	0	0	0	2	7	1
Arvamused	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1
EFTA kohus	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
Kokku: 87	2	4	7	3	9	14	17	13	18	30	12

Tabelis esitatud statistika on koostatud selle põhjal, mis aastal Eesti on oma seisukoha esitanud.

2) Otsesed hagid, mille menetlus jätkus aastal 2014

Kohtuasja number	Pooled	Menetluse staadium
C-240/13	Euroopa Komisjon vs. Eesti Vabariik	Registrist kustutatud 18.08.2014
C-241/13	Euroopa Komisjon vs. Eesti Vabariik	Registrist kustutatud 18.08.2014
C-493/13	Euroopa Komisjon vs. Eesti Vabariik	Registrist kustutatud 04.04.2014
C-508/13	Eesti Vabariik vs. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu	04.06.2014 kirjaliku menetluse lõpetamine; 23.06.2014 taotlesime suulist menetlust
C-206/14	Euroopa Komisjon vs. Eesti Vabariik	Registrist kustutatud 17.10.2014

T-555/14	Eesti Vabariik vs Euroopa Komisjon	Repliik 16.01.2015
----------	------------------------------------	--------------------

3) Kohtuasjad, milles Eesti on menetluse astunud ning mis on pooleli 31.12.2014 seisuga või lõpetati 2014. aasta jooksul

Kohtuasja number	Pooled	Menetluse staadium
C-61/12	Euroopa Komisjon vs. Leedu Vabariik	Kohtuotsus 20.03.2014
C-405/13	Euroopa Komisjon vs. Rumeenia	Registrist kustutatud 17.10.2014
C-406/13	Euroopa Komisjon vs. Rumeenia	Registrist kustutatud 11.11.2014
T-395/13	Miettinen vs. Euroopa Liidu Nõukogu	Kohtuistung 22.10.2014
C-302/14	Euroopa Komisjon vs. Belgia kuningriik	Eesti seisukohad 30.12.2014

4) Eelotsusemenetlused, milles Eesti on esitanud seisukoha ning mis on pooleli 31.12.14 seisuga või lõpetati 2014. aasta jooksul

Kohtuasja number	Pooled	Menetluse staadium
C-512/11 ja C-513/11	Terveys- ja sotsiaalsüsteemi neuvottelujärjestö TSN jt (eelotsust taotlev kohus: Soome)	Kohtuotsus 13.02.2014
C-222/12	A. Karuse (eelotsust taotlev kohus: Eesti)	Kohtuotsus 13.03.2014
C-396/12	van der Ham et van der Ham-Reijersen van Buuren (eelotsust taotlev kohus: Madalmaad)	Kohtuotsus 27.02.2014
C-400/12	MG (eelotsust taotlev kohus: Ühendkuningriik)	Kohtuotsus 16.01.2014
C-424/12	Fatorie (eelotsust taotlev kohus: Rumeenia)	Kohtuotsus 06.02.2014
C-456/12	O (eelotsust taotlev kohus: Madalmaad)	Kohtuotsus 12.03.2014
C-457/12	S (eelotsust taotlev kohus: Madalmaad)	Kohtuotsus 12.03.2014

C-583/12	Sintax Trading (eelotsust taotlev kohus: Eesti Riigikohus)	Kohtuotsus 09.04.2014
C-3/13	Baltic Agro (eelotsust taotlev kohus: Eesti, Tartu Ringkonnakohus)	Kohtuotsus 18.09.2014
C-104/13	Olainfarm (eelotsust taotlev kohus: Läti)	Kohtuotsus 23.10.2014
C-98/13	Blomqvist (eelotsust taotlev kohus: Taani)	Kohtuotsus 06.02.2014
C-107/13	FIRIN (eelotsust taotlev kohus: Bulgaaria)	Kohtuotsus 13.03.2014
C-562/12	Liivimaa Lihaveis (eelotsust taotlev kohus: Eesti, Tartu Ringkonnakohus)	Kohtuotsus 18.09.2014
C-140/13	Altmann e.a. (eelotsust taotlev kohus: Saksamaa)	Kohtuotsus 12.11.2014
C-219/13	K (eelotsust taotlev kohus: Soome)	Kohtuotsus 11.09.2014
C-144/13, C-154/13 ja C-160/13	VDP Dental Laboratory ja Staatssecretaris van Financiën jt (eelotsust taotlev kohus: Madalmaad)	Kohtujuristi ettepanek 04.09.2014
C-347/13 ja C-353/13	Pickert jt. (eelotsust taotlev kohus: Saksamaa)	Registrist kustutatud 24.02.2014
C-358/13	D. (eelotsust taotlev kohus: Saksamaa)	Kohtuotsus 10.07.2014
C-365/13	Ordre des architectes (eelotsust taotlev kohus: Belgia)	Kohtuotsus 30.04.2014
C-175/13	Liivimaa Lihaveis (eelotsust taotlev kohus: Eesti Riigikohus)	Loobumine taotlusest suulise istungi korraldamiseks 28.10.2014
C-491/13	Ben Alaya (eelotsust taotlev kohus: Saksamaa)	Kohtuotsus 10.09.2014
C-599/13	Somvao (eelotsust taotlev kohus: Madalmaad)	Kohtuotsus 18.12.2014
C-600/13	Intelcom Service (eelotsust taotlev kohus: Itaalia)	Registrist kustutatud 30.04.2014
C-664/13	Nīmanis (eelotsust taotlev kohus: Läti)	Kirjalikud märkused 16.07.2014. Kohtuotsus tehakse ilma kohtuistungita ja kohtuasi lahendatakse ilma kohtujuristi ettepanekuta

C-181/14	Glaw (eelotsust taotlev kohus: Saksamaa)	Kohtuotsus 10.07.2014
C-18/14	CO Sociedad de Gestion y Participación e.a. (eelotsust taotlev kohus: Madalmaad)	Kohtuistung suuliste seisukohtade ärakuulamiseks 26.11.2014
C-264/14	Hedqvist (eelotsust taotlev kohus: Rootsi)	Kirjalikud märkused 24.11.2014
C-229/14	Balkaya (eelotsust taotlev kohus: Saksamaa)	Kirjalikud märkused 06.11.2014

5) Arvamused, milles Eesti on esitanud seisukoha ning mis on pooleli 31.12.2014 seisuga või lõpetati 2014. aasta jooksul

Arvamusedaotluse number	Sisu	Menetluse staadium
A-1/13	Arvamusedaotlus, mille esitas Euroopa Komisjon ELTL artikli 218 lõike 11 alusel (Haagi lapseröövi konventsioon)	Kohtu arvamus 14.10.2014
A-2/13	Arvamusedaotlus, mille esitas Euroopa Komisjon ELTL artikli 218 lõike 11 alusel (EL ühinemine EIÕK-ga)	Kohtu arvamus 18.12.2014
A-1/14	Arvamusedaotlus, mille esitas Malta Vabariik ELTL artikli 218 lõike 11 alusel (EN spordivõistlustega manipuleerimise vastase konventsiooni eelnõu kooskõla ühenduse õigusega)	Eesti seisukohad 26.11.2014

2. OSA

ÜLEVAADE EESTI VASTU ALGATATUD RIKKUMISMENETLUSTEST

Esimeses peatükis antakse kokkuvõtlik ülevaade Eesti vastu algatatud rikkumismenetlustest, sealhulgas esitatakse üldine statistika rikkumismenetluste algatamise ja lõpetamise kohta aastate ja ministeeriumide kaupa ning valdkonniti.

Teises peatükis antakse ülevaate 31.12.2014 seisuga pooleliolevatest ja 2014. aastal lõpetatud rikkumismenetlustest.

I. ÜLDINE INFORMATSIOON RIKKUMISMENETLUSE KOHTA

Komisjon valvab EL õiguse rakendamise ja ülevõtmise järele. Üheks järelevalve teostamise viisiks on rikkumismenetlus, mille komisjon võib algatada ELTL artikli 258 alusel, kui ta on arvamisel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust.

Rikkumismenetluse algatamiseks saadab komisjon ametliku kirja, millele võib järgneda põhjendatud arvamus, kui liikmesriik ei ole oma vastuses komisjonile näidanud, et rikkumist tegelikult ei ole või et see on kõrvaldatud. Kui põhjendatud arvamusele vastamise tähtajal rikkumine komisjoni arvates endiselt kestab, võib ta algatada kohtumenetluse, et EK tuvastaks EL õiguse rikkumise liikmesriigi poolt. Rikkumismenetluse etappe on põhjalikumalt kirjeldatud 2009-2010. aasta ülevaates.

Kohtuotsusega tuvastatud rikkumise peab liikmesriik väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kõrvaldama võimalikult kiiresti. Vastasel korral võib komisjon alustada uut rikkumismenetlust kohtuotsuse täitmata jätmise tõttu, ning seda juba ELTL artikli 260 lõike 2 alusel. Pärast ametliku kirja etappi võib komisjon uuesti EK poole pöörduda, siis juba nõudega määrata liikmesriigile trahv põhisumma või karistusmaksena.

Oluline on silmas pidada, et direktiivi ülevõtmise hilinemise asjades on võimalik määrata trahv ELTL artikli 260 lõike 3 alusel juba esimeses kohtuotsuses. Siinjuures on põhisumma määramine alati võimalik juhul, kui riik ei ole põhjendatud arvamusele vastamise ajaks direktiivi üle võtnud.

1. Eesti vastu algatatud rikkumismenetlused: üldine statistika

Alates Eesti ühinemisest EL-ga on komisjon ELTL artikli 258 alusel 31.12.2014 seisuga Eesti vastu algatanud 389 rikkumismenetlust, millest 373 on lõpetatud ja 16 pooleli. 2014. aastal algatati ühe võrra vähem uusi rikkumismenetlusi kui eelnenud aastal (2013. aastal kokku 16 ja 2014. aastal kokku 15). Aastaga lõpetati 24 rikkumismenetlust.

Rikkumismenetluste algatamine aastate kaupa

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mitteõigeaegne ülevõtmine	72	50	38	34	21	18	21	28	5	11	10
Sisuline rikkumine	3	9	10	14	11	8	5	5	6	5	5

Kokku	75	59	48	48	32	26	26	33	11	16	15
Kokku 2004-2014: 389											

Rikkumismenetluste lõpetamine aastate kaupa

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mitteõigeaegne ülevõtmine	0	98	42	33	24	22	14	23	21	7	17
Sisuline rikkumine	0	3	5	6	6	13	8	14	2	8	7
Kokku	0	101	47	39	30	35	22	37	23	15	24
Kokku 2004-2014: 373											

Kõik algatatud rikkumismenetlused ministriumide ja staadiumide kaupa 2004-2014

Ministeerium	Ametlik kiri	Põhjendatud arvamus	Kohus	Lõpetatud
Haridus- ja Teadusministeerium (HTM)	7	2	0	7
Justiitsministeerium (JUM)	13	4	0	13
Keskkonnaministeerium (KEM)	69	35	7	67
Kultuuriministeerium (KUM)	5	3	0	4
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)	96	27	9	92
Põllumajandusministeerium (PÕM)	55	0	0	55
Rahandusministeerium (RAM)	71	14	2	68
Siseministeerium (SIM)	15	5	0	14
Sotsiaalministeerium (SOM)	55	19	4	51
Välisministeerium (VM)	3	1	0	2
Kokku	389	110	22	373

Ülaltoodud tabelist on näha, et rikkumismenetlusi on üheksa aasta jooksul kõige rohkem algatatud MKM (96, millest 4 on veel lõpetamata), RAM (71, millest 3 on lõpetamata), KEM (69, millest lõpetamata on 2) ja PÕM (55, kõik on lõpetatud) haldusalas.

Aastatel 2004–2014 on EK-sse jõudnud 22 rikkumismenetlust. Enamikus EK-sse jõudnud rikkumismenetlustes on tegemist olnud direktiivi mitteõigeaegse ülevõtmisega. Kõige rohkem on EK-sse jõudnud MKM (9) ja KEM (7) valitsemisalas olevaid rikkumismenetlusi.

2. Rikkumiste laad ja põhilised valdkonnad

Alates 2004. aastast Eesti vastu algatatud rikkumismenetlused puudutavad suures osas direktiivide mitteõigeaegset ülevõtmist (308). Ülejäänud 81 on sisulised rikkumismenetlused, mille komisjon on algatanud direktiivide mittenõuetekohase ülevõtmise, aluslepingute sätete või muude EL õigusaktide sisulise rikkumise küsimuses.

Kõik algatatud rikkumismenetlused 2004-2014: mitteõigeaegsed ülevõtmised

Ministeerium	Ametlik kiri	Põhjendatud arvamus	Kohus	Lõpetatud	Poleeli
HTM	7	2	0	7	0
JUM	6	0	0	6	0
KEM	37	18	3	36	1
KUM	3	2	0	3	0
MKM	75	18	5	74	1
PÕM	55	0	0	55	0
RAM	62	9	1	60	2
SIM	13	4	0	13	0
SOM	48	15	4	45	3
VM	2	0	0	2	0
Kokku	308	68	13	301	7

Kõik algatatud rikkumismenetlused 2004-2014: sisulised rikkumismenetlused

Ministeerium	Ametlik kiri	Põhjendatud arvamus	Kohus	Lõpetatud	Poleeli
HTM	0	0	0	0	0
JUM	7	4	0	7	0
KEM	32	17	4	31	1
KUM	2	1	0	1	1
MKM	21	9	4	18	3
PÕM	0	0	0	0	0
RAM	9	5	1	8	1
SIM	2	1	0	1	1
SOM	7	4	0	6	1
VM	1	1	0	0	1
Kokku	81	42	9	72	9

II. RIKKUMISMENETLUSED AASTAL 2014

Ülevaate selles peatükis käsitletakse 31.12.2014. aasta seisuga poleliolevaid ning aastal 2014 lõpetatud rikkumismenetlusi. Poleliolevaid rikkumismenetlusi on 16, millest 11 on ametliku kirja etapis ning 5 põhjendatud arvamuse etapis.

Poleliolevad rikkumismenetlused ministeeriumide ja etappide kaupa:

Ministeerium	Ametlik kiri	Põhjendatud arvamus	Kohus
HTM	0	0	0

JUM	0	0	0
KEM	2	0	0
KUM	0	1	0
MKM	3	1	0
PÕM	0	0	0
RAM	2	1	0
SIM	1	0	0
SOM	3	1	0
VM	0	1	0
Kokku	11	5	0

Pooleriolevast 16 rikkumismenetlusest 7 puuduvad direktiivide ülevõtmise hilinemist ning 9 puhul on tegu sisuliste etteheidetega. Kokku on rikkumismenetlusi 31.12.2014. aasta seisuga pooleri kõige rohkem MKM (4), SOM (4) ja RAM (3) haldusalas.

Järgnevalt käsitletakse menetlusetapi järgi kõigepealt mitteõigeaegset ülevõtmist puudutavaid rikkumismenetlusi, seejärel sisulisi rikkumismenetlusi.

1. Direktiivide mitteõigeaegne ülevõtmine

1.1. Pooleriolevad rikkumismenetlused mitteõigeaegse ülevõtmise asjades

1	Ministeerium	Ametlik kiri	Põhjendatud arvamus	Kohus
HTM		0	0	0
JUM		0	0	0
KEM		1	0	0
KUM		0	0	0
MKM		1	0	0
PÕM		0	0	0
RAM		2	0	0
SIM		0	0	0
SOM		2	1	0
VM		0	0	0
Kokku		6	1	0

Tabelist nähtub, et mitteõigeaegse ülevõtmise tõttu algatatud rikkumismenetlusi on pooleri enim SOM (3) valitsemisalas (menetluses 2014/0068 esitas komisjon 2014. aasta jooksul nii ametliku kirja kui ka põhjendatud arvamuse). Lisanduvad 2 menetlust RAM, 1 MKM ja 1 KEM valitsemisalas. HTM, JUM, KUM, PÕM, SIM ja VM valitsemisalas ei algatatud ühtki rikkumismenetlust direktiivide ülevõtmise hilinemise tõttu.

Järgnevalt on rikkumismenetlused välja toodud üksikhaaval menetluse seisu järgi: kõigepealt pooleriolevad rikkumismenetlused, kus komisjon on esitanud ametlikud kirjad, seejärel põhjendatud arvamus ja viimaks kohtu etapis olevad asjad.

1.1.1. Ametlikud kirjad (6)

Rikkumismenetlus nr 2013/0300 (RAM) – direktiiv 2011/61EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja

2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010. Eesti on komisjoni teavitanud direktiivi osalisest ülevõtmisest. Direktiivi nende sätete ülevõtmiseks, mis lubavad välisriikides asutatud alternatiivfondide valitsejatel oma fondide osakuid või aktsiaid Eestis pakkuda, võeti 20.06.2013 vastu finantsinspektsiooni seaduse ja investeerimisfondide seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus. Direktiivi ülejäänud sätted võetakse üle 2014. aasta I kvartalis krediidasutuste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga ning rahandusministri määrusega. Selles rikkumismenetluses ei ole 2014. aastal edasiminekuid olnud.

Rikkumismenetlus nr 2014/0073 (RAM) – direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ. Eesti vastas komisjonile, et direktiiv on ülevõtmisel. Direktiiv võetakse üle krediidasutuste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega, mis on läbinud Riigikogus esimese lugemise ning võetakse tõenäoliselt vastu aprillis 2014.

Rikkumismenetlus nr 2014/0281 (SOM) – rakendusdirektiiv 2012/25/EL, millega kehtestatakse siirdamiseks ettenähtud inimelundite liikmesriikidevahelist vahetust käsitleva teavitamise kord. Eesti vastas komisjonile, et rakendusdirektiiv võetakse üle uue rakkude, kudede ja elundite hankimise, käitlemise ja siirdamise seaduse ning sotsiaalministri määrusega „Rakkude, kudede ja elundite käitlemiskiri“, mis esitatakse Eesti Vabariigi valitsusele heakskiitmiseks 2014. aasta septembris.

Rikkumismenetlus nr 2014/0326 (SOM) – inimkudede ja -rakkude uurimise tehnilisi nõudeid puudutav direktiiv 2012/39/EL. Eesti vastas komisjonile, et direktiiv on ülevõtmisel. Direktiiv võetakse Eesti riigisisesse õigusesse üle sotsiaalministri määrusega „Raku-, koe- ja elundidoonori valimise kriteeriumid ning rakkude, kudede või elundi annetamist välistavate asjaolude loetelu, doonorile ettenähtud kohustuslike laboratoorsete uuringute loetelu ning uuringute tegemise tingimused ja kord“, mis valmib 2014. aasta IV kvartalis.

Rikkumismenetlus nr 2014/0325 (MKM) – energiatõhususe direktiiv 2012/27/EL. Eesti vastas komisjonile, et direktiiv on ülevõtmisel. Direktiiv võetakse üle energiamajanduse korralduse seadusega, mis esitatakse Eesti Vabariigi valitsusele heakskiitmiseks eeldatavalt 2014. aasta detsembris.

Rikkumismenetlus nr 2014/2127 (KEM) – merestrateegia raamdirektiiv 2008/56/EÜ. Eesti leidis, et on direktiivi täielikult üle võtnud ning on komisjoni teavitanud ülevõtvatest meetmetest. Eesti nõustus siiski osaliselt komisjoni märkustega, mis puudutavad direktiivi artiklite 5, 14 ja 17 mittenõuetekohast ülevõtmist ning lubas võtta täiendavaid riigisiseseid meetmeid. Eesti lubas kinnitada hea keskkonnaseisundi määratluse ning keskkonnaalased sihid ja indikaatorid keskkonnaministri käskkirjaga 2014. aasta septembrikuu jooksul, samuti muuta veeseadust 2015. aastal. Eesti ei nõustunud komisjoni seisukohtadega, mis puudutavad direktiivi artikli 2, artikli 3 lõike 7, artiklite 8–11 ja 13 ning I, V ja VI lisa mittenõuetekohast ülevõtmist. Eesti hinnangul on võetud piisavad meetmed, et tagada direktiivi eesmärkide täitmine. Samuti ei nõustunud Eesti võimaliku ELTL artikli 260 lõike 3 kohaldamisega käesolevale menetlusele.

1.1.2. Põhjendatud arvamused (1)

Rikkumismenetlus nr 2014/0068 (SOM) – direktiiv 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius. Eesti vastas komisjonile, et direktiiv on üle võetud. Direktiiv võeti üle tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga, mis jõustus 09.12.2013. Lisaks võeti direktiiv üle sotsiaalministri määrustega nr 6 ja nr 7. Mõlemad määrused jõustusid 24.01.2014. Komisjon ei pidanud vastust ammendavaks ning esitas Eestile 11.07.2014 selles rikkumismenetluses põhjendatud arvamuse. Komisjon märkis, et kuigi Eesti on teavitanud meetmetest, millega on direktiiv Eesti arvates üle võetud, on komisjon arvamusel, et teatud sätted on üle võetud puudulikult või ei ole ülevõtmismeetmetest komisjoni teavitatud. Eesti vastas komisjonile, et nõustub kahes punktis komisjoni etteheitega mittenõuetekohase ülevõtmise kohta. Õigusselguse huvides on Eesti nõus täiendama tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 50⁵ lõiget 1. Direktiivi artikli 7 lõike 2 nõuetekohaseks ülevõtmiseks on Eesti nõus õigusselguse huvides täiendama riigisiseseid õigusakte ja hüvitamise põhimõtte sõnaselgelt sätestama.

1.1.3. Kohtumenetluseni jõudnud rikkumismenetlused mitteõigeaegse ülevõtmise asjades (0)

Pooleliolevaid kohtumenetlusi mitteõigeaegse ülevõtmise asjades 31.12.2014 seisuga ei ole.

1.2. Lõpetatud rikkumismenetlused mitteõigeaegse ülevõtmise asjades

1.2.1. Kohtueelse menetluse jooksul lõpetatud menetlused (15)

Rikkumismenetlus nr 2011/0089 (MKM) – direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta. Eesti nõustus osaliselt komisjoni etteheidetega direktiivi mitteõigeaegse ülevõtmise kohta. Direktiivi nõuetekohaseks ülevõtmiseks täiendati vedelkütuste seadust, kehtestati majandus- ja kommunikatsiooniministri käskkiri „Taastuvenergia tegevuskava aastani 2020“ eesmärkide täitmise jälgimise ning taastuvenergia osakaalude arvestamise juhend“ ning muudeti majandus- ja kommunikatsiooniministri määrust „Nõuded vedelkütusele“. Komisjon lõpetas 23.01.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2011/0751 (MKM) – direktiiv 2009/18/EÜ, millega kehtestatakse meretranspordi sektoris toimunud õnnetusjuhtumite juurduse põhimõtted ning muudetakse nõukogu direktiivi 1999/35/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/59/EÜ. Direktiiv on üle võetud meresõiduohutuse seaduse muudatustega ning isikuandmete kaitse seadusega. Komisjon lõpetas 23.01.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2012/0345 (MKM) – direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta. Eesti nõustus osaliselt komisjoni kriitikaga ülevõtvate meetmetega hilinemise kohta. Vastuses näitas Eesti komisjonile, milliste kehtivate aktidega on direktiiv üle võetud. Veelgi suurema õigusselguse ja -kindluse huvides muudeti majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusi „Elamute energiaauditi aruande vorminõuded ja väljastamise kord“, „Elamute energiaauditi aruande vorminõuded ja väljastamise kord“, „Energiamärgise vorm ja väljaandmise kord“ ja „Nõuded ehitusprojektile“ ning täiendati Vabariigi Valitsuse määrust „Energiatõhususe miinimumnõuded“. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2013/0367 (MKM) – direktiiv 2013/15/EL, millega kohandatakse teatavaid direktiive kaupade vaba liikumise valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega. Direktiiv on täielikult üle võetud järgmiste majandus- ja kommunikatsiooniministri määruste muutmise: „Auto, mootorratta, mopeedi ja nende haagiste tüübikinnituse, üksiksõiduki kinnituse ja ümberehituse tingimused, nõuded ja kord“ ning „Traktori ja selle haagise tüübikinnituse, üksiktraktori kinnituse ja ümberehituse tingimused, nõuded ja kord“. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2013/0368 (MKM) – direktiiv 2013/22/EL, millega kohandatakse teatavaid direktiive transpordipoliitika valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega. Direktiiv on täielikult üle võetud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse „Mootorsõiduki ja selle haagise registreerimise tingimused ja kord“ muutmise määruse ning „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ muutmise määrusega. Komisjon lõpetas 28.03.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2014/0069 (MKM) – direktiiv 2011/82/EL, millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusega seotud liiklusnõuete rikkumise kohta. Direktiiv on üle võetud liiklusseaduse ja väärtemenetluse seadustiku muutmise seadusega, mis jõustus 24.02.2014, ning majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega „Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise liiklusohutusega seotud liiklusnõuete rikkumistega seotud andmete vahetamise kord ja andmete vahetamiseks vajalike andmete loetelu ning aruandluse kord“, mis jõustus 23.02.2014. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2014/0071 (MKM) – direktiiv 2012/46/EL, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatavate siseõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta. Direktiiv on üle võetud majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega „Tava- ja kiirraudteesüsteemi koostalitluse tehniliste kirjelduste kohaldamise kord“, mis jõustus 06.04.2014. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2013/0114 (KEM) – direktiiv 2012/50/EL, millega muudetakse tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL III lisa seoses pliisisaldusega rakenduste suhtes tehtava erandiga. Eesti vastus mitteõigeaegse ülevõtmise kohta on esitatud järgmise rikkumismenetluse (2013/0115) all.

Rikkumismenetlus nr 2013/0115 (KEM) – direktiiv 2012/51/EL kaadmiumisisaldustega rakenduste suhtes. Eesti vastas komisjonile, et direktiivide 2012/50/EL ja 2012/51/EL ülevõtmine on hilinenud, sest riik plaanis need üle võtta koos komisjoni delegeeritud direktiivi ülevõtmisega, mis käsitleb plii ja kaadmiumi piiranguid mootorsõidukites ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/53/EÜ (kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta) II lisa. Eesti ootas direktiivi 2000/53/EÜ muudatuste avaldamist Euroopa Liidu Teatajas, et siis menetleda ühe määruse muutmise eelnõu, mis võtab kolm delegeeritud direktiivi üheaegselt üle. Eesti võttis direktiivid üle keskkonnaministri määruse „Probleemtoodete kohta kehtestatud keeldude ja piirangute rakendamise tähtajad ning probleemtoodetes ohtlike ainete sisalduse piirnormid“ muutmise määrusega, mis jõustus 09.11.2013. Komisjon lõpetas 20.02.2014 mõlemad rikkumismenetlused.

Rikkumismenetlus nr 2013/0301 (KEM) – direktiiv 2013/28/EL, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/53/EÜ (kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta) II lisa. Direktiiv on üle võetud keskkonnaministri määrusega „Probleemtoodete kohta kehtestatud keeldude ja piirangute rakendamise tähtajad ning probleemtoodetes ohtlike ainete sisalduse piirnormid”. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2013/0366 (KEM) – direktiiv 2013/2/EL, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 94/62/EÜ (pakendite ja pakendijäätmete kohta) I lisa. Direktiiv on üle võetud pakendiseaduse ja selle muudatustega. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2013/0365 (SOM) – direktiiv 2012/26/EL, millega muudetakse seoses ravimiohutuse järelevalvega direktiivi 2001/83/EÜ. Direktiiv on üle võetud ravimiseaduse ja selle muudatustega. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2014/0072 (SOM) – direktiiv 2012/52/EL, millega nähakse ette meetmed, et hõlbustada teises liikmesriigis väljakirjutatud retseptide tunnustamist. Direktiiv on üle võetud sotsiaalministri määruse "Ravimite väljakirjutamise ja apteekidest väljastamise tingimused ja kord ning retsepti vorm" muutmise määrusega, mis jõustus 01.03.2014. Komisjon lõpetas 26.11.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2013/0369 (HTM) – direktiiv 2013/25/EL, millega kohandatakse teatavaid direktiive asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega. Direktiiv on üle võetud järgmiste määruste muutmisega: Vabariigi Valitsuse määrus „Euroopa Liidu liikmesriigis täieõigusliku advokaadina tegutsemise õigust andvate kutsenimetuste loetelu kehtestamine“, sotsiaalministri määrus „Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsis omandatud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide loetelu ja kvalifikatsiooni vastavuse hindamise kord“, sotsiaalministri määrus „Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsis proviisori kvalifikatsiooni omandamist tõendavate dokumentide loetelu ja kvalifikatsiooni vastavuse hindamise kord“, põllumajandusministri määrus „Veterinaararsti tegevusloa andmise aluseks olevate Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Šveitsis veterinaararsti kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide loetelu“, majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus „Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis ja Šveitsis arhitekti kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide loetelu“. Komisjon lõpetas 25.09.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus nr 2014/0070 (RAM) – direktiiv 2011/85/EL, mis puudutab liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta käivat nõukogu. Direktiiv on üle võetud riigieelarve seadusega, mis jõustus 23.03.2014. Komisjon lõpetas 10.07.2014 menetluse.

1.2.2. Lõpetatud kohtuasjad mitteõigeaegse ülevõtmise asjades

Kohtuasi C-240/13 rikkumismenetluses nr 2011/1039 (MKM) – direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ. Eesti on komisjoni teavitanud direktiivi täielikust ülevõtmisest elektrituruseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega, mis võeti Riigikogus vastu 06.06.2012, ning teiste õigusaktidega, mis on kantud komisjoni direktiivide ülevõtmisest teavitamise andmebaasi. Komisjon Eesti seisukohtadega ei nõustunud ning palus muu hulgas kohtul mõista Eestile direktiivi ülevõtmise meetmetest teatamise kohustuse rikkumise eest karistusmaks 5068,8 eurot päevas alates kohtuotsuse

tegemise päevast kuni rikkumise kõrvaldamiseni. Vastuses komisjoni hagiavaldustele tõi Eesti välja, et esmalt tuleks hagi lugeda vastuvõetamatuks, kuid kui see vastu võetakse, vaidleb Eesti vastu komisjoni põhjendustele direktiivi ülevõtmata jätmise kohta. Kohtumenetluse ajal teavitas Eesti komisjoni täiendavatest ülevõtmismeetmetest. Direktiiv võeti muu hulgas üle majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse „Konkurentsiameti põhimäärus“ ja selle muutmise määrusega, 06.05.2014 elektrituruseaduse, korrakaitseaduse muutmise ja rakendamise seaduse ning maagaasiseaduse muutmise seadusega. Pärast esitatud informatsiooni analüüsimist võttis komisjon hagi tagasi ning lõpetas 18.08.2014 rikkumismenetluse.

Kohtuasi C-241/13 rikkumismenetluses nr 2011/1040 (MKM) – direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ. Eesti on komisjoni teavitanud direktiivi täielikust ülevõtmisest maagaasiseaduse muutmise seadusega, mis võeti vastu 06.06.2012, ning teiste õigusaktidega, mis on kantud komisjoni direktiivide ülevõtmisest teavitamise andmebaasi. Komisjon Eesti seisukohtadega ei nõustunud ning palus muu hulgas kohtul mõista Eestile direktiivi ülevõtmise meetmetest teatamise kohustuse rikkumise eest karistusmaks 4224 eurot päevas alates otsuse tegemise päevast kuni rikkumise kõrvaldamiseni. Vastuses komisjoni hagiavaldustele tõi Eesti välja, et esmalt tuleks hagi lugeda vastuvõetamatuks, kuid kui see vastu võetakse, vaidleb Eesti vastu komisjoni põhjendustele direktiivi ülevõtmata jätmise kohta. Kohtumenetluse ajal teavitas Eesti komisjoni täiendavatest ülevõtmismeetmetest. Direktiiv võeti muu hulgas üle majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse „Konkurentsiameti põhimäärus“ ja selle muutmise määrusega, majandus- ja kommunikatsiooniministri 09.04.2014 käskkirjaga „Arukate arvestisüsteemide rakendamise majandusliku põhjendatuse ja kulutõhususe hinnangu koostamine“, 10.04.2014 maagaasiseaduse muutmise seadusega, 17.04.2014 majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse „Riigipiiri ületavale gaasitorustikule kolmanda osapoole juurdepääsu eranditaotluse ja erandi andmise otsuses sisalduvate andmete loetelu“ muutmise ja 21.04.2014 tsiviilseadustiku üldosa seaduse muutmise. Pärast esitatud informatsiooni analüüsimist võttis komisjon hagi tagasi ning lõpetas 18.08.2014 rikkumismenetluse.

2. Sisulised rikkumismenetlused

Käesolevas osas on välja toodud sisulised rikkumismenetlused. Esmalt on 9 pooleliolevat menetlust esitatud tabelina ning seejärel ükshaaval menetlusetapi järgi. Punktis 2.2 on esitatud aastal 2014 lõpetatud 7 menetlust.

2.1. Pooleliolevad sisulised rikkumismenetlused

Ministeerium	Ametlik kiri	Põhjendatud arvamus	Kohus
HTM	0	0	0
JUM	0	0	0
KEM	1	0	0
KUM	0	1	0
MKM	2	1	0
PÕM	0	0	0
RAM	0	1	0
SIM	1	0	0
SOM	1	0	0
VM	0	1	0

Kokku	5	4	0
--------------	----------	----------	----------

Tabelist on näha, et sisulisi rikkumismenetlusi on pooleli kõige rohkem MKM (3) valitsemisalas. Lisaks 1 menetlus KEM, KUM, RAM, SIM, SOM ja VM valitsemisalas.

2.1.1. Ametlikud kirjad (5)

Rikkumismenetlus 2011/2011 (MKM) – komisjon leidis 15.03.2011 ametlikus kirjas, et Eesti Vabariigi valitsuse ja Venemaa Föderatsiooni valitsuse vahelise lennunduskokkuleppega Venemaa Föderatsiooni suhtes rahvusvahelisi kohustusi võttes ja neid jätkuvalt kehtivaks tunnistades ei ole Eesti täitnud EL õigusest tulenevaid kohustusi. Eesti tunnistas vastuses vajadust viia lennunduskokkulepe vastavusse EL õigusega. Eesti on avaldanud soovi pidada Venemaa Föderatsiooniga selleteemalisi läbirääkimisi.

Rikkumismenetlus 2014/2067 (MKM) – komisjon saatis 11.07.2014 Eestile ametliku kirja, milles leidis, et Eesti ei täida oma kohustusi tulenevalt muudetud direktiivi 2006/126/EÜ artikli 7 lõike 5 punktist d, mis kohustab liikmesriike kasutama loodavat EL juhilubade infosüsteemi RESPER. Eesti nõustus komisjoni hinnanguga ning lubas RESPERI infosüsteemi töökorda seada hiljemalt 15.10.2014 ning sellega direktiivist tulenevad kohustused täita.

Rikkumismenetlus 2013/2107 (KEM) – komisjon juhtis 27.09.2013 ametlikus kirjas tähelepanu nitraadidirektiivi (91/676/EMÜ) rakendamisele Eestis ning tõi välja neli sisulist etteheidet. Eesti nõustus etteheidetega osaliselt ning kinnitas vastuses, et kavatseb riigisisese õiguse direktiiviga kooskõlla viia. Eesti kinnitas valmisolekut täpsustada aunas hoitavale sõnnikule esitatavaid nõudeid hiljemalt 2014. aasta III kvartaliks, et tagada reostuse tekkimise riskide vähenemine, ning kehtestada sõnnikuhoidlate mahutavuse arvutamise meetodika hiljemalt 2014. aasta esimesel poolaastal. Lisaks sellele tehakse veeseaduses täpsustus looduslike rohumaade kohta ning kehtestatakse põllumajandusministri määrusega arvilised näitajad, mis käsitlevad laotatavat sõnnikukogust ühe hektari kohta. Veeseaduse muudatuse eelnõu lubasime esitada Eesti Vabariigi valitsusele hiljemalt 2014. aasta III kvartalis.

Rikkumismenetlus 2013/2186 (SIM) – komisjon saatis 27.01.2014 Eestile ametliku kirja, milles teatas, et Eesti ei ole täitnud otsustest K(2009) 7476 ja K(2011) 5478 tulenevat kohustust luua ühtne kontaktpunkt (SPOC) liikmesriikide välja antud passide ja reisidokumentide sertifikaatide ning kolmandate riikide kodanike elamislubade sertifikaatide vahetamiseks. Eesti vastas komisjonile, et kuigi otsused ei näe ette ajakava SPOCi loomiseks, viime otsustest tuleneva kohustuse ellu hiljemalt aastal 2016.

Rikkumismenetlus 2013/4231 (SOM) – komisjon saatis 21.02.2014 Eestile ametliku kirja, milles leidis, et Eesti ei täida oma kohustusi tulenevalt ELTL artiklist 34, kuna Eesti ravikindlustuse seaduse § 41 lõiked 1 ja 2 ning sotsiaalministri määruse nr 123 § 25 lõige 2¹ seavad paralleelselt imporditavad ravimid kodumaiste ravimitega võrreldes ebasoodsasse olukorda. Eesti ei nõustunud komisjoni hinnanguga ja on seisukohal, et ravikindlustuse seadus ning sotsiaalministri määrus ei reguleeri ravimite paralleelset importimist ega loo täiendavaid kaubandustõkkeid, mis oleksid vastuolus kaupade vaba liikumise põhimõttega.

2.1.2. Põhjendatud arvamused (4)

Rikkumismenetlus 2010/2044 (KUM, HTM) – komisjon saatis 25.10.2012 Eestile põhjendatud arvamuse, milles leidis endiselt, et Eesti ei ole nõuetekohaselt üle võtnud direktiivile 1999/70/EÜ lisatud raamkõkkuleppe klauslit 5. Täpsemalt on komisjon seisukohal, et Eestis puuduvad meetmed, mis võimaldaksid vältida koosseisuväliste teenistujate, akadeemilise personali ja loominguliste töötajatega järjestikuste tähtajaliste töölepingute sõlmimise kuritarvitamist. Eesti vastas põhjendatud arvamusele, et tunnistas akadeemilise personali ja loominguliste töötajate osas vastuolu direktiivi nõuetega ning töötab vajalikud seadusemuudatused välja 2013. aasta esimesel poolel. Komisjon palus ajakohastatud teavet hiljemalt 10.05.2013 ning saatis Eestile 31.07.2013 täiendava ametliku kirja, milles palus veel kord õigusaktide eelnõusid, millega kavatakse riigisiseseid õigusnormid direktiiviga vastavusse viia. Eesti esitas vajalikud eelnõud 30.08.2013 ning kinnitas, et need esitatakse Vabariigi Valitsusele 2013. aasta detsembris. 26.03.2014 informeeris Eesti komisjoni eelnõude käigust ning lubas, et etendusasetuse seaduse muutmise seaduse eelnõu esitatakse Eesti Vabariigi valitsusele heakskiitmiseks 2014. aasta juunis. Samuti andis Eesti teada, et ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ning teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu on edastatud Riigikogule menetlemiseks ja selle kavandatav jõustumisaeg on 01.01.2015.

Rikkumismenetlus 2012/2135 (RAM) – komisjon saatis 26.09.2014 Eestile põhjendatud arvamuse, milles väitis, et Eesti alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses sätestatud meede, millega kehtestatakse kolme kuu pikkune üleminekuperiood vana maksumärgiga aktsiisikaupade müügile, ei ole kooskõlas direktiivi 2008/118/EÜ (aktsiisi üldise korra kohta) ning proportsionaalsuse põhimõttega. Eesti ei nõustunud komisjoni etteheitega ja vastas, et praegune kolmekuuline üleminekuperiood uutele maksumärkidele üleminekul aitab parimal viisil tagada, et ettevõtjad ei tekitaks ülemääraseid laovarusid ning seega ei lükkuks liiga kaua edasi uue aktsiisimäära alusel maksude maksmine. Samuti vastas Eesti, et meede on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Rikkumismenetlus 2012/2242 (VM, SIM) – komisjon saatis 17.10.2014 Eestile põhjendatud arvamuse, milles leidis, et Eesti õiguses ettenähtud süsteem, millega rakendatakse ühenduse viisaeeskirjast tulenevat kohustust tagada õigus vaidlustada viisa andmisest keeldumine, selle tühistamine või kehtetuks tunnistamine, ei ole kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, eelkõige määrusega (EÜ) nr 810/2009. Komisjoni arvates peab kolmanda riigi kodanikule olema viisa andmisest keeldumise otsuse vaidlustamisel tagatud õigus pöörduda viimases astmes kohtu poole, Eestis on võimalik esitada vaie aga ainult haldusorganile. Komisjon andis teada, et selles rikkumismenetluses edastatakse Eestile põhjendatud arvamuse täiendus, mistõttu ei ole Eesti põhjendatud arvamusele veel vastanud.

Rikkumismenetlus 2013/2040 (MKM) – komisjon saatis 26.09.2014 Eestile põhjendatud arvamuse, milles kordas varem esitatud seisukohta, et direktiiv 2004/49/EÜ ei ole kõigis aspektides nõuetekohaselt üle võetud. Komisjon väitis, et endiselt on puudusi seoses ohutustunnistustega, uurimisorgani sõltumatusega ning õnnetus- ja vahejuhtumitest uurimisorganile teatamisega. Kahe etteheitega Eesti nõustus ja lubas direktiivi paremaks ülevõtmiseks muuta raudteeseadust. Eeldatavalt esitatakse raudteeseaduse muutmise seaduse eelnõu Eesti Vabariigi valitsusele heakskiitmiseks 2014. aasta detsembris. Seadusemuudatusse lisatakse täpsustus, et ohutustunnistuse tühistanud ohutusasutus teavitab oma otsusest viivitamata ohutustunnistuse välja andnud ohutusasutust. Teiseks lisatakse täpsustus, et asjakohased ametid teavitavad õnnetusjuhtumi või vahejuhtumi toimumisest viivitamata Ohutusjuurduse Keskust (OJK). Ühe etteheitega Eesti ei nõustunud ja selgitas, et

lennundusseadus, meresõiduohutuse seadus ja raudteeseadus sätestavad, et OJK on ohutusjuurdluse läbiviimisel ja sellega seonduvate otsuste tegemisel sõltumatu.

2.1.3. Kohtumenetluseni jõudnud sisulised rikkumismenetlused (0)

Pooleliolevaid kohtuasju sisuliste rikkumismenetluste valdkonnas 31.12.2014 seisuga ei ole.

2.2. Lõpetatud sisulised rikkumismenetlused

2.2.1. Kohtueelse menetluse jooksul lõpetatud sisulised rikkumismenetlused (5)

Rikkumismenetlus 2012/2193 (KEM) – komisjon tõi 27.09.2013 põhjendatud arvamuses välja seitse etteheidet põhjavee kaitset käsitleva direktiivi 2006/118/EÜ mittenõuetekohase ülevõtmise kohta. Eesti nõustus komisjoni etteheidetega ning direktiivi täielikuks ülevõtmiseks võeti 21.11.2013 Riigikogus vastu veeseaduse muutmise seadus. Komisjon lõpetas 20.02.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus 2013/2174 (KEM) – komisjon tõi 27.09.2013 ametlikus kirjas välja puudused ruumiandmete direktiivi (2007/2/EÜ) kolme sätte ülevõtmise kohta. Eesti nõustus osaliselt komisjoni etteheidetega ning lubas teha ruumiandmete seadusesse parandused hiljemalt 2013. aasta IV kvartalis. Ruumiandmete seaduse muutmise seadus jõustus 18.07.2014. Komisjon lõpetas 25.09.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus 2013/2262 (KEM) – komisjon saatis 22.04.2014 Eestile ametliku kirja, milles väitis, et Eesti ei ole nõuetekohaselt täitnud oma kohustusi, mis tulenevad jäätmedirektiivist 2008/98/EÜ. Eesti nõustus enamiku komisjoni seisukohtadega ning täielikuks ülevõtmiseks tehti jäätmeseaduses muudatused, mis võeti vastu 18.06.2014. Direktiivi lisasid puudutavas osas tehti täielikuks ülevõtmiseks muudatused Vabariigi Valitsuse määruses nr 148 „Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud“. Eesti ei nõustunud komisjoni seisukohaga direktiivi artikli 23 lõike 1 ülevõtmise kohta. Eesti selgitas, et direktiivi artikli 23 lõike 1 punktist d tulenev kohustus on sätestatud jäätmeseaduse § 78 punktides 4 ja 6. Komisjon jäi Eesti vastusega rahule ning lõpetas 25.09.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus 2008/4851 (RAM) – komisjon leidis 17.06.2011 põhjendatud arvamuses, et Eesti ei ole täielikult täitnud oma kohustusi kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 56 ja 63 ning Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklitega 36 ja 40, käsitledes residentidest lepinguliste investeerimisfondide kinnisvaratulu soodsamalt kui Euroopa Liidu liikmesriikides ja Euroopa Majanduspiirkonna riikides asutatud võrreldavate lepinguliste investeerimisfondide samalaadset tulu. Eesti vastas komisjonile, et tunnistab rikkumist ja analüüsib lahendusvariante. Rikkumine on praeguseks kõrvaldatud tulumaksuseaduse muutmise, mis ühtlustab Eestis ja välisriigis asutatud lepinguliste investeerimisfondide Eestist saadud kinnisvaratulu tulumaksuga maksustamise korra. Seadusemuudatus jõustus 01.01.2014. Komisjon lõpetas 28.03.2014 menetluse.

Rikkumismenetlus 2013/2294 (JUM) – komisjon saatis 27.01.2014 Eestile ametliku kirja, milles leidis, et Eestis kohaldatav kord seoses tarbijakrediidi reklaamimisega, mis kuulub direktiivi 2008/48 reguleerimisalasse, on puudulik. Komisjoni hinnangul oli direktiivi artikkel 4 Eestis puudulikult üle võetud, kuna reklaamiseaduses ei ole sätestatud direktiivi artiklile 4 vastavat standardteabe loetelu. Eesti vastas, et nõustub komisjoni hinnanguga. Vastuolu

direktiiviga on kõrvaldatud reklaamiseaduse muudatusega, mis avaldati 13.03.2014. Komisjon lõpetas menetluse 26.11.2014.

2.2.2. Lõpetatud kohtuasjad sisulistes rikkumismenetlustes (2)

Kohtuasi C-493/13 rikkumismenetlus nr 2011/2143 (MKM) – komisjon väitis 30.09.2013 ametlikus kirjas ning 22.06.2012 põhjendatud arvamuses, et Eesti ei ole nõuetekohaselt kohaldanud direktiivi 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta). Direktiivi kohaselt peavad liikmesriigid, kes säilitavad omandi või kontrolli elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvates ettevõtjates, tagama reguleeriva funktsiooni tõhusa struktuurilise eraldatuse omandi või kontrolliga seotud toimingutest. Komisjonile vastates nõustus Eesti kriitikaga ning andis teada, et analüüsib võimalusi puudujääkide kõrvaldamiseks. 18.09.2013 edastas EK Eestile hagi, milles komisjon heitis taas ette rikkumist, kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi puhul ei olnud endiselt suudetud tagada reguleeriva funktsiooni tõhusat struktuurilist eraldatust. Vastuses kohtule tõi Eesti välja, et praeguseks on rikkumine lõpetatud. Vabariigi Valitsuse 17.10.2013. aasta korraldusega nr 450 otsustati AS Levira aktsiate valitsemine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt Rahandusministeeriumile üle anda. Komisjon võttis hagi tagasi ning lõpetas 04.04.2014 rikkumismenetluse.

Kohtuasi C-206/14 rikkumismenetlus nr 2012/2107 (KEM) – komisjon saatis 26.04.2013 Eestile põhjendatud arvamuse direktiivi 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu teatud artiklite täielikult ja/või nõuetekohaselt ülevõtmata jätmise tõttu. Eesti vastas komisjonile, et põhjendatud arvamuses viidatud puudused on kõrvaldamisel ning vajalik keskkonnaseadustiku üldosa seaduse muutmise eelnõu on menetluses. EK edastas 02.04.2014 Eestile hagi, milles komisjon palus tuvastada, et Eesti ei ole täitnud direktiivist tulenevat kohustust. Komisjon jäi seisukohale, et Eesti rikub nimetatud direktiivi, kuna direktiivi ülevõtmiseks vajalikud õigusnormid on jäetud täielikult ja/või nõuetekohaselt vastu võtmata. Vastuses kohtule kinnitas Eesti, et täielikuks ülevõtmiseks on tehtud muudatused keskkonnaseadustiku üldosa seaduses, mis jõustusid 01.08.2014. Komisjon võttis hagi tagasi ning lõpetas 25.09.2014 rikkumismenetluse.

3. OSA

ÜLEVAADE EESTILE PROJEKTI „EU PILOT“ RAAMES ESITATUD PÄRINGUTEST

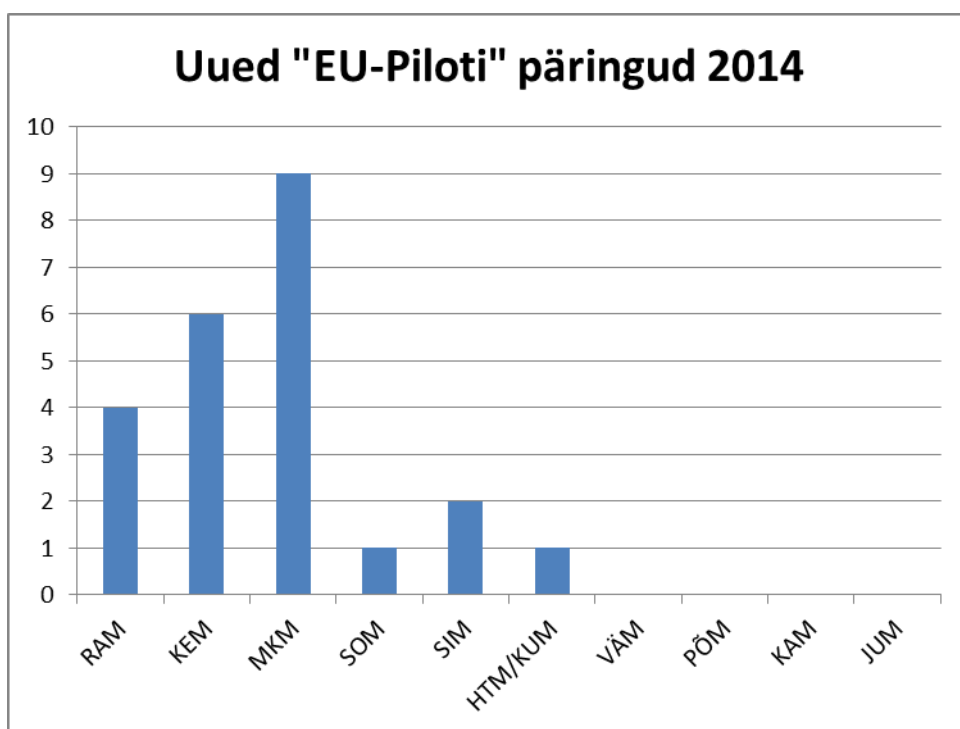
I. SISSEJUHATUS

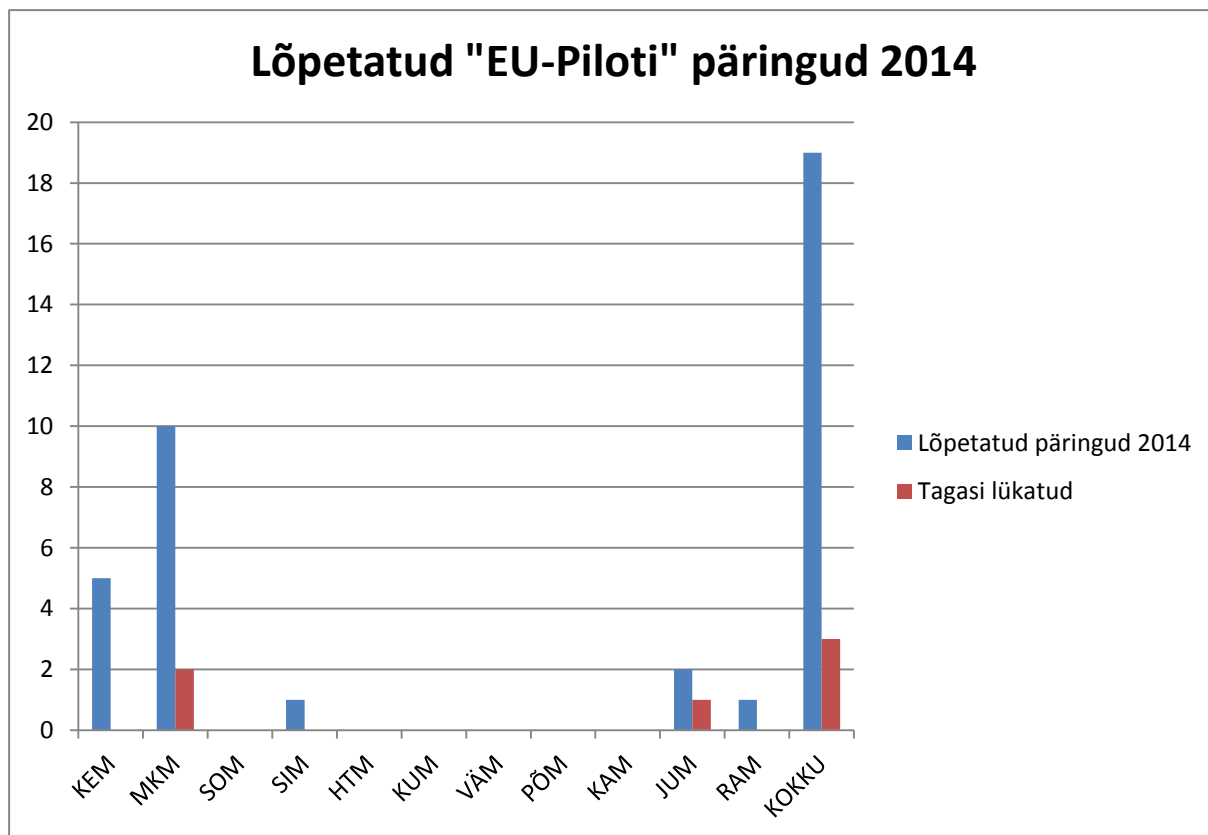
"EU Pilot" on Euroopa Komisjoni projekt, millega Eesti ühines 14.09.2010. Selle projekti eesmärgiks on kaebuste ja päringute kiirem ja tõhusam menetlemine ning EL õiguse rikkumiste lahendamine võimalikult varases staadiumis. Tegemist ei ole veel rikkumismenetlusega, vaid rikkumismenetluse eelse dialoogiga Eesti ja komisjoni vahel. Projekti "EU Pilot" andmebaasi kaudu edastab komisjon kodanike kaebusi, päringuid ja komisjoni enda küsimusi. Nendele vastamiseks antakse liikmesriigile aega 10 nädalat. Vastamine toimub Välisministeeriumi vahendusel andmebaasi kaudu.

Alates 2013. aastast on aruandesse lisatud ka projekti "EU Pilot" päringute statistika. "EU Piloti" tähtsustamine ja sellele suurema tähelepanu pööramine võib pikemas perspektiivis kaasa aidata Eesti suhtes algatatud rikkumismenetluste arvu üldisele vähenemisele.

II. „EU PILOTI“ PÄRINGUD AASTAL 2014

31.12.2013 seisuga oli Eesti suhtes pooleli 19 „EU Piloti“ päringut. 2014. aasta jooksul algatati Eesti suhtes 23 uut „EU Piloti“ päringut. Aasta jooksul lõpetati 19 päringut ja nendest 16 juhul jäi komisjon Eesti vastusega rahule. Kolmel juhul otsustas komisjon toimiku küll sulgeda, kuid alustas või plaanib alustada rikkumismenetlust. 31.12.14 seisuga oli Eesti suhtes avatud 23 „EU Piloti“ päringut.

Aastal 2014 alustas komisjon 5 sisulist rikkumismenetlust, millel oli olnud ka "EU Piloti" etapp. Kokkuvõtvalt tähendab see, et kõikidel aastal 2014 algatatud sisulistel rikkumismenetlustel on olnud „EU Piloti“ päringu etapp:

- 1) rikkumismenetlus 2014/2067 (EU Pilot nr 5472/13/MOVE), milles komisjoni etteheited Eestile puudutavad juhilubade direktiivis 2006/126/EÜ toodud nõuete täitmist;
- 2) rikkumismenetlus 2013/4231 (EU Pilot nr 5056/13/ENTR), milles komisjon heitis Eestile ette, et Eesti ei täida oma kohustusi tulenevalt ELTL artiklist 34;
- 3) rikkumismenetlus 2013/2186 (EU Pilot nr 4405/12/HOME), milles komisjon heitis Eestile ette, et Eesti ei ole täitnud otsustest K(2009) 7476 ja K(2011) 5478 tulenevat kohustust luua ühtne kontaktpunkt (SPOC) liikmesriikide välja antud passide ja reisidokumentide sertifikaatide ning kolmandate riikide kodanike elamislubade sertifikaatide vahetamiseks;
- 4) rikkumismenetlus 2013/2262 (EU Pilot nr 4936/13/ENVI), milles komisjon leidis, et Eesti ei ole nõuetekohaselt täitnud oma kohustusi, mis tulenevad jäätmedirektiivist 2008/98/EÜ;

5) rikkumismenetlus 2013/2294 (EU Pilot nr 4912/13/SNCO), milles komisjon leidis, et Eestis kohaldatav kord seoses tarbijakrediidi reklaamimisega, mis kuulub direktiivi 2008/48 reguleerimisalasse, on puudulik.

Kõiki nimetatud rikkumismenetlusi on lähemalt käsitletud aruande punktides 2.1.1 ja 2.2.1.

1. Aastal 2014 pooleliolevad „EU Piloti“ päringud

Seisuga 31.12.2014 on pooleli 23 „EU Piloti“ päringut, mis puudutavad järgmisi direktiive:

- 1) **päring 6279/14/ENER (MKM)** – direktiiv 2010/31/EÜ (hoonete energiatõhusus - aruande esitamise kohustus);
- 2) **päring 6290/14/ENER (MKM)** – määrus (EÜ) nr 347/2013 (üleeuroopalise energiataristu suunised);
- 3) **päring 6419/14/CNCT (MKM)** – direktiivid 2002/21/EÜ ja 2002/19/EÜ (elektroonilised sidevõrgud ja -teenused);
- 4) **päring 6922/14/MOVE (MKM)** – direktiivid 2006/126/EÜ, 2009/13/EÜ, 2011/94/EL ja 2012/36/EL (autojuhilubade kohta);
- 5) **päring 7108/14/MOVE (MKM)** – määrus (EÜ) nr 725/2004 (laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamine);
- 6) **päring 7110/14/MOVE (MKM)** – direktiiv 2007/59/EÜ (vedurijuhtide sertifitseerimine);
- 7) **päring 7276/14/MOVE (MKM)** – direktiiv 2005/65/EÜ (sadamate turvalisuse tugevdamine);
- 8) **päring 5547/13/ENVI (KEM)** – direktiiv 91/676/EMÜ (veekogude kaitsmine põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest);
- 9) **päring 6394/14/CLIM (KEM)** – direktiiv 2008/101/EÜ (lennutegevuse lisamine saastekvootidega kauplemise süsteemi);
- 10) **päring 6203/14/ENVI (KEM)** – direktiiv 2008/50/EÜ (välisõhu kvaliteet ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise);
- 11) **päring 6518/14/ENVI (KEM)** – direktiiv 91/271/EMÜ (asulareovee puhastamine);
- 12) **päring 6629/14/CLIM (KEM)** – direktiiv 2009/30/EÜ (kütuse kvaliteet);
- 13) **päring 2027/11/JUST (SIM)** – direktiiv 2004/38/EÜ (Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigus liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil);
- 14) **päring 5549/13/HOME (SIM)** – direktiiv 2005/85/EÜ (varjupaigamenetlus);

- 15) **päring 6803/14/HOME (SIM)** – Schengeni piirieskiri (piirioote järjekorra tasu);
- 16) **päring 7116/14/HOME (SIM)** – ELTL artikkel 18 (kahepoolsed piiripunktid);
- 17) **päring 6177/14/MARK (RAM)** – direktiiv 2010/73/EÜ (väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatav prospekt);
- 18) **päring 6809/14/TAXU (RAM)** – direktiiv 2006/112/EÜ (lihtsustatud arve väljastamine);
- 19) **päring 7126/14/TAXU (RAM)** – ELTL artiklid 49 ja 63, EMP lepingu artiklid 31 ja 40 (tulumaksuseadus, mitteresidendist maksumaksja);
- 20) **päring 5630/13/JUST (JUM)** – direktiiv 2008/99/EÜ (keskkonna kaitsmine kriminaalõiguse kaudu);
- 21) **päring 5661/13/JUST (JUM)** – direktiiv 2009/123/EÜ (laevade põhjustatud merereostus ning karistuste kehtestamine merereostusega seotud rikkumiste eest);
- 22) **päring 6343/14/SNCO (SOM)** – direktiivid 2004/23/EÜ, 2006/17/EÜ ja 2006/86/EÜ (inimkoed ja -rakud);
- 23) **päring 7121/14/EMPL (HTM, KUM)** – direktiiv 1999/70/EÜ (tähtajalised töölepingud hariduse ja kunsti valdkondades).

2. Aastal 2014 tagasi lükatud „EU Piloti“ päringud

Aasta jooksul lõpetati 19 „EU Pilot“ päringut, millest 3 juhul otsustas komisjon „EU Piloti“ toimiku küll sulgeda, kuid alustas või plaanib alustada rikkumismenetlust.

Päring 5472/13/MOVE (MKM) – käsitles juhilubade direktiivi 2006/126/EÜ artikli 7 lõike 5 punktides b, c ja d ning artiklis 15 toodud nõuete täitmist. Eesti on seisukohal, et direktiivis esitatud nõuded on üle võetud. Komisjon ei jäänud rahule direktiivi artikli 7 lõike 5 punkti d ülevõtmisega, kuna Eesti ei ole ühinenud nimetatud sättes kehtestatud RESPERI infosüsteemiga. Komisjon algatas selles asjas 11.07.2014 rikkumismenetluse nr 2014/2067, mida on pikemalt käsitletud aruande punktis 2.1.1.

Päring 5590/13/MOVE (MKM) – käsitles määruse (EÜ) nr 996/2010 (tsiviillennunduses toimivate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta) artikli 12 lõike 3 ebaõiget rakendamist. Eesti lubas artikli 12 lõikes 3 kirjeldatud eelkõigused sõlmida ja edastada komisjonile 2014. aasta esimese poolaasta jooksul. Kuna Eesti edastatud ajakavast kinni ei pidanud, lõpetas komisjon „EU Piloti“ päringu ja plaanib algatada rikkumismenetluse.

Päring 5405/13/ JUST (JUM) – käsitles tarbijate kaitse direktiivi 2008/122/EÜ artiklite 2, 5, 13 ja 15 ülevõtmist. Eesti on seisukohal, et direktiiv on nõuetekohaselt Eesti seadustes üle

võetud. Komisjon ei jäänud rahule direktiivi artikli 15 ülevõtmisega ja plaanib alata rikkumismenetlust.